

ek

ny már nem a külföldi anszferjét

usanoff és Stefa- rfiak sajtónyilat- rra, hogy a kül- asa és a kliring- gária devizakész- n. Emiatt a kor- natja az esedékes- áások transzferjét. sszegek 25 száza- ebben az arány- . Szüksége mutat dást átfogóan va lettel oldják meg a mai nehéz ál- is figyelemmel érdekeire és lé- yit irányzott elő a külföldi adós- z elmúlt évben.

követtek el Pri de Rivera, az len bombame- éppen, amikor Az explózió az asát csak köny- g. tanács a magán- zését határozta francia minisz- a magánbankok életbeléptetését, oru megtorlását zet a belügymi- és szabadságot kedések ügyében

zágrábi rendőr elgrádból jelen- ratóság épületé- két bombarob- senkit sem se- gi kár is jelen- megindították az

tó. A magyar ül kimagaslak- dségü alakja. rdeskes és izgal- us jellemábrá- ok mélysége és ézeti magaslata ni regény „A benne lüktető új propaganda korábbi 320 lej ható, az Új Ke összeg és por- e mellett vagy

ytán beszerezniük

at és

at, hogy

an

gjobb

er in- gek

ky

óf-tér 6.

Lapkiadó St. on L. Pop 18.

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 14. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 600, egészévre 1200 lei. Kül- földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél- évre 12, egészévre 20 dollár. Hír- detések díjazás szerint. Az „ÚJ KELET” az erdélyi és bánági sajtóság egyetlen napilapja. Cik- keink utánnomását csak a for- ras megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrsését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő Há- szegi Ernő, Str. Matei Milie 7. Szombat, 1934 április 14. 5694. ÉV NISZAN 29. XVII. EVF. 83 SZAM.

A drága takarékoság

A szenátus megszavazta a professzi- onális kamarák számarának leszállításáról szóló törvényjavaslatot. Nagyon helyes. Nem mintha a különböző foglalkozási ágaknak és érdekközösségeknek nem volna szükségük olyan testületekre, amelyek gondjukat viseljék. A mezőgazdaság primitív helyzetén so- kat lendíthetett volna egy szakszerűen vezetett mezőgazdasági kamara és az al- kalmazottak igazán rászorultak egy szo- cialis szellemű átírt munkakamara működésére.

Kiderült azonban, hogy ezek a kamarák a bevétel és az állami szubvenció 65-70 százalékat adminisztrációra és pedig a legtöbbör önmaguk és vezetőik admi- nisztrálására fordították. Ezeknél a kamaráknál ugyanis az igaz- gatói tanács volt a fontos, mint aho- gyan csak az igazgatói tanács ked- véért teremtették meg minden bizonnal a „degradált földek autonóm hivat- alat” is. Egyszóval helyesen tette a kormány, ha redukálta a kamarák számát és redu- kálta ezzel a túltengő bürokratizmust. A cél is nemes volt: csökkenteni a bü- rokratikus kiadásokat. Csak éppen nem értjük: hogy lehet az, hogy a redukált és összevont kamarák 65 millió lejjel többé kerülnek az új költ- ségvetésben, mint az új törvény megsza- valása előtt...?

A fasizmus és az abszolút monarchia

A Basler Nachrichten, Svájc egyik leg- tekintélyesebb politikai napilapja írja: „Mi a különbség az abszolút monarchia és az ugynevezett Führerfasizmus közt, a hatalom megszerzésének módjától el- tekintve? Nagyon merész feltevés volna azt állítani: a lényeges eltérés a demok- ráciához való visszatérés lehetőségében rejlik? A fasizmusnak ehhez legbelső lé- nyegét kellene megtagadnia. Azt a lénye- get, amelyhez éppen ezért csak a bolse- vizmus és a horogkereszt állanak közel, amelyet a „totalizált” állam jelent, amely nek mindenhatósági igénye az egész köz- és magánéletet áthatja, amely gleich- schaltolja az embereket mint tömeget és mint egyéneket, amely nem elégszik meg szabályszerű megaláztatással: szakké- szerű, előírások gondolkodást és érzést követel.

A fasizmus egy új, a Führer személyé- hez kötött államvallás, több hitbuzgóság- gal, térítési dühvel és türelmetlenséggel, mint amennyit bármely egyház valaha is mutatott. A fasizmus nem tőr el maga mellett semmit. Eppen ezért eszkalatlan jele annak, hogy az új osztrák alkotmány nem akarja a fasizmusnak ezt a formá- ját: a hatalmon levők hajlandósága a katolikus egyházzal osztozni, sőt: bizo- nyos területeken a vezetést egyenesen neki átengedni.”

A karikatúrák ellen

Prágában karrikaturakijájtás nyílt meg, amely a német nácivezéreket gu- nyolja ki. Göring, Göbbels és Hitler azonban nem bírák elviselni, hogy kiváló művészek olyan portrékat rajzoljanak róluk, ame- lyek nem annyira külső vonásaikat, mint inkább belső természetüket leplezik le. Elküldték tehát a párgai német követet a cseh külügyminisztériumba, hogy tiltá- kozzon a német vezetők kigunyolása ellen. Ez a tiltakozás többet mond a náci- vezérek szellemi és lelki beállítottságáról, mint amennyit a karrikaturák beszélnék róluk. A francia, az angol, az amerikai és más országokbeli államférfiakról, hírneves em- berekről mindenkor a legkiválóbb művé- szek készítették és készítenek ma is karri- katurákat — és ezek közül egynek sem

A jövő hét végén már hadbíróóság elé kerülnek a leleplezett szubverzív szervezkedés vádlottjai

Átszervezik a kormányt. Manifesztumot intéz a lakossághoz a kormány a konverzió kérdésében

Bucuresti, április 13. Tegnap a kor- mány jelentősebb tagjai két értekezletet tartottak Tatarescu miniszterelnök laká- sán. A miniszterek foglalkoztak az utóbbi eseményekkel szemben való állásfoglalás- sal. A Curentul írja, hogy Tatarescu Szin- ajába akart menni kihallgatásra a kirá- lyhoz, hogy kikérje véleményét a kormány eset- leges átszervezéséről és bizonyos tár- caserekről. Azonban ez a kihallgatás elhalasztódik az uralkodó a fővárosba való visszatéréseig, vasárnap vagy hétfőig. Lehetséges, hogy még akkor sem fog Tatarescu audienciá- ra menni, miután a távollévő Titulescu és Dinu Bratianu hozzájárulására is szük- sége van.

Erőteljesen folyik a vizsgá- lat a tisztj letartóztatások ügyében

A letartóztatott II tiszti ügyében a vizs- gálat folyik. A vizsgálatot Hotineanu katonai ügyész vezeti, lehetséges, hogy a jövő hét végén már tárgyalásra is kerül sor. Az utóbbi huszonnégy órában a tiszti összeszküvés ügyében a nyomozás na- gyobb lendületet vett. A vizsgálat ve- zetői nemesak azt igyekeznek megállapí- tni, hogy kik vettek részt a szervezkedés- ben, hanem ki akarják kutatni az egész szervezkedés hátterét. A nyomozások gyors lebonyolításának céljából mozgósították a II. hadtest had- bíróóságának egész ügyészi és vizsgálóbí- róí karát. A hadbíróági ügyészek és vizs- gálóbírók kiszálltak a csendőrpáncso- nokság kaszárnyájába, ahol a letartóztá- tottakat őrizetben tartják. A vizsgálatot Victor Pomponiu ezre- des, Romulus Hotineanu ezredes, R. Pru-

teanu alezredes, Dan Pascu őrnagy és Atanasiu hadbíróügyész vezetik. A miniszterelnökség ma felhívást in- tézett az ország népéhez. A felhívás rá- mutat arra, hogy mily nehézségek árán sikerült megvalósítani a konverziós tör- vényt, amely már érvénybe lépett és milyen könnyítéseket hoz ez a törvény az adósok számára. A nyomasztó adóssá- gok terhétől megszabadul az adós a hosz- szulejárati fizetési terminusok által, de kerü a felhívás az ország lakosságát, hogy simítsa el az ellentéteket és tegyen eleget fizetési kötelezettségének a részletek tel- jesítésénél, mert csak így lehetséges a hitelélet fellendítése. A kormány igéri továbbra is programja bevalását. A manifesztumot Tatarescu miniszterelnök írta alá.

A miniszterelnök királyi kihallgatáson

Bucuresti, április 13. Újabb jelentések szerint a napokban leleplezett összeeskü- vés vizsgálata előre haladott stádiumban van. Megállapították azt is, hogy a letar- tóztatott tisztek kikkel állottak összeköt- tetésben. A foglyokat a csendőrpáncso- nokság épületébe szállították, mert a had bíróóság fogdájában nem volt elég hely az elhelyezésükre. Erdélyben is több bün- társat letartóztattak, akiket Bukarestbe szállítottak. Az eljárás igen gyors tem- póban folyik, a közeli napokban a főtár- gyalást megtartják. Bucuresti, április 13. Tatarescu mi- niszterelnök délelőtt kiutazott Szina- jába és a király kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök jelentést tett az ural- kodónak a legutóbbi eseményekről, a vizsgálatok eredményeiről és azokról az intézkedésekről, amelyeket a kor- mány a jövőre nézve szükségesnek tart foganatosítani.

Átalakul a szovjetkormány

Megrendült Litvinov pozíciója?

London, április 13. A szovjetkor- mány legközelebbi átalakul. Jakovlev földművelési népbiztos lemondott s he- lyébe Machernov, a munkások és a vé- delmi tanács elnöke fog lépni. A közeli napokban tárgyalások ir- dulnak meg a szovjetkormány és a nemzetközi petróleumipar, elsősorban az angol és amerikai petróleumipar képviselői között. A tárgyalások célja

nagyobb kölesim nyújtása a szovjet- kormány számára. A kölesim a szov- jetkormány saját petróleumtermelésé- nek biztosítására akarja felhasználni. Ezzel a tárgyalásokkal kapcsolatban beavatott körökben tudnivaló, hogy Litvinov állása megrendült. A szovjet- kormány ugyanis elégedetlen Litvinov népbiztosnak ezirányban folytatott tár- gyalásaival.

Met nácivezérek karrikaturáján azonban azok a bestialis, megbélyegző vonások, amelyeket a prágai karrikaturista ki- emelt, nem tűzások, hanem naturalista igazságok.

Annak idején a Németországban végbe- ment hozalmakról szóló hírek ellen is tiltakoztak a horogkeresztes pokol fő- emberei és csak akkor hallgattak el ezek- kejt a tiltakozásokkal, amikor a legutóbbi hírek is valóságának bizonyultak. Ép ilyen sorsra fog jutni a karrikaturák el- leni tiltakozásuk is. Annál is inkább, mert Hitler, Göring és Göbbels egész lényükben, egész szel- lemi és morális beállítottságukban nem egyebek, mint elrettentő karrikaturák mindannak, amit emberiségnek, emel- kedettségeknek és tehetségnek nevezünk.

VILÁG TÜKRE

A német és a nyugati morál

Julien Benda nagyírú francia író a napokban a Sorbonne egyetemen, nagyszámu hallgatóság előtt nagyha- tásu beszédet tartott ezen a címen: „Hitler és az erkölcsi értékek vesze- delme.” A szónok nagy beszédének be- fejező részét közöljük az alábbiakban: „Olyan csoporttal állunk szemben, hölgyeim és uraim, amely tudatosan és a történelemben páratlan techniká- val azon igyekszik, hogy szabadjára engedje mindazokat az ösztönöket, me- lyek materialis hatalmuk megnövelé- sét szolgálják. Ez a csoport széjjel akar ja rombolni mindazokat a tendenciákat, amelyek utját állják céljainak. Amikor pedig ezt Németország mai hatalmon lévői cselekszik, nem tesznek egyebet, minthogy országukat évszázados lé- nyegével kontaktusba igyekeznek hoz- ni. Úgy vélem, önök is elismerik, hogy a főleg anyagi javak érdekében han- goztatott morál jelentős erőt reprezen- tál. Ez az erő azonban a vadállat ener- giája, a vadállat, amely nem ismeri csak a saját szükségleteit, amely sem- miféle ideál által nem engedi korlátoz- ni tetteit.

Hiszen rendben van, de ha mi, mint a Nyugat lakói és egy ellenkező kon- cepció reprezentánsai állunk szemben a hitlerizmussal és azt mondjuk, hogy mi vagyunk őrzői a morális értékek- nek, akkor önként adódik a kérdés: „Milyen erőket kell szembehelyezni a vadállat erőivel szemben?”

Már hallom is a tiltakozást, amely bizonyos fiatalok részéről szegződik ellenem. Miért — mondják — akarja ön, hogy a két morálitás között hábo- rus állapot álljon fenn? Miért nem akarja beismerni, hogy vannak kien- gesztelődési felületek és hogy a két mentalitás között termékeny kicseré- lődési folyamat is létrehozható. És megmutatják nekem a hitleri program néhány pontját, amelyet mi is haszno- síthatnánk: az anormálisok sterilizá- cióját, a különböző foglalkozási ágak- nak a kormánytanácskozásokba való bevonását, a pénz erejének csökkenté- sét, a pornográfikus termékek elnyo- mását...

Hiszen, ha ez lenne a hitlerizmus mélyebb tartalma! De mindez olyanmi, amit a magunk alkotmánya és párt- jaink programjai szelleméből is ki tu- dunk venni. A hitlerizmus mélyén azonban valami olyan tanyazik, ami kultürember számára teljesen idegen- szerű. Ez pedig: az individuális szabad ság elnyomása. Minden olyan igazság- nak az elnyomása, amely nem szolgál- ja a kollektív érdekeket. Tagadása a szabad elhatározáson alapuló nemzeti hozzátartozandóságnak. Az emberi lé- lek ésszerű oldalának megvetése és az ösztönösség zónájába tartozó érzületek imádata. At akarják önként venni eze- ket a dogmákat? Ha igen, akkor mint nyugati emberek öngyilkosság követ- nek el! Ha nem, akkor ime itt van az áthidalhatatlan ellentét. Bizonyára tudják nagyon jól ezt az egyet: ha önként akarnak venni az ellenfél egyes „vívmanyait”, akkor az ellenfél az önként civilizációjában mindent has- szontalannak tartana és semmit nem lenne hajlandó átvenni. Hallgassák csak meg egy nácivezér szövegét. (Dr. Haupt német miniszteri tanácsos be- szédéből.) „A párizsi emigráns lapok egyike az z al akarja lekicsinyíteni a nemzeti

szocializmus győzelmét, hogy a náci-uralmat őserdőhöz hasonlítja. Akaratlanul is helyesen rátapintott a dolgok velejére. Az őserdő valóban szimbolizma népünknek, jelképe annak az erdős vidéknek, amelyből származunk. Eredeti nép a német, amely visszatért azokhoz a forrásokhoz, ahonnan származott. A mi ősi népünk ráeszmélt természetének erőire és nem válaszolhat mást a versaillesi békeszerződésre, mint azt, hogy egyszerűen kiválik a nyugati civilizáció büvköréből.

Ebből láthatjuk, hogy nincs kompromisszum: a háború elkerülhetetlen. Újból felteszem tehát a kérdést: Mi legyen az az erő, amelyet a vadállat erejével szembeszögezhetünk.

Az én válaszom: Ez az erő nem állhat másban, mint abban az odaadásban, mely kell, hogy önöket morális értekeik tudata ugassa át, mint ahogy áthatja amazokat a vadállati ösztönök szeretete. Önöknek hűséggel kell kitartaniuk az élet ésszerű oldala mellett mint ahogy ők odaát kitarantanak léteik állati oldala mellett. Önök ragaszkodjanak csak hittől apollói hivatásukhoz, ugyanúgy, mint ahogy ők ragaszkodnak dioniszi érzelmeikhez. Persze, önök mingyárt megkérdezik: vajjon az erők, amelyekkel mi fogjuk szolgálni morális értékeinket, lesznek-e olyan erőteljesek, hogy respektust parancsoljanak a barbároknak? Erre a válaszom: Igenis, a történelem bizonyítja, hogy az erők teljes mértékben lehetségesek. Bebizonyítottuk ezt Salmaishnál, bebizonyítottuk Valmy mellett és bebizonyítottuk a marnai ütközetben.

Azokban a napokban mindazok, akik a szabadság és igazság katonáiként harcoltak, azt voltak hatva ideáljaik. Ma a láthatár elsötétült. Egy maréknyi méltatlan francia még odaáll barátokhoz velük. De én nem felejttem, hogy létezik egy nagy és hatalmas Franciaország, amely hűséggel viseltetik igazi ideáljai iránt. Am mindenek ellenére ennek a Franciaországnak, az érvényesülmi akar két ütközetet kell megnyernie. Egyet rosszpásztorai ellen, akik nem bizonyultak alkalmasnak posztjaikon és még sem akarnak távozni helyeikről és egy másik harcot az ügyeskedők ellen, akik azon ürügy alatt, hogy ki akarják gyomlálni a mai rendszert az igazságtalanság dudvaivól, pusztulásokról álmodoznak csak azért, hogy a helyükbe egy janicsár-rendszert inauráljanak. Erre a két győzelemre szükségünk van, ha nem akarjuk, hogy az egész világot elpusztítsa a tudományos emberevők morálja, ha nem akarjuk, hogy odafajuljanak a dolgok, hogy beismerjük 2000 éves tévedésünket: nevezetesen, hogy a Golgota eszésem nem Krisztus keresztje állott és nem az ő morálja uralkodik a világon, hanem ama gonosztevő, aki az antikrisztianizmust képviseli.

A szellemes betörő szökés közben üdvözli a rendőrfőnököt...

Oradea-Nagyvárad, április 13. (Az Uj Kelet tud.) A nagyvárad rendőrség néhány héttel ezelőtt letartóztatta és Temesvárra szállította Timár István betörőt, aki a nagyenyedi fegyházból szökött meg Temesvárra és ott betöréseket követett el. Timár Nagyváradról azért küldték át a Bánság fővárosába, mert az ottani rendőrség nyomozott legújabb betöréseiben. Ma délelőtt Cheresiesiu rendőrközség, a nagyvárad rendőrség bünyügyi osztályának főnöke, levelezőlapot kapott, amelyben Timár István szívélyes üdvözlését küldi számára és közli vele, hogy utban Magyarországra felé. Ha sikerül átszöknie a határon, Magyarországról is üdvözlőlapot fogja. A kedélyes betörő levelezőlapja érthető feltűnést keltett a rendőrségen. Ertesítették a határpostásokat, de valószínű, hogy mire az értesítés elment, Timár valóban túl volt a határon. Cheresiesiu község már várja a levelezőlapot Magyarországról...

Végetért a cionista Aktions Comité jeruzsálemi ülészaka

Meghíusult a megegyezés az exekutív és az ellenzék között. Dr. Leo Motzkin iránti kegyeletből egy évig betöltetlenül hagyják az A. C. elnöki székét. Munkaközvetítő irodát állítanak fel Palesztinában a munkaviszonyok szabályozására. Nagyobb kölcsönt vesz fel a Jewish Agency

Jeruzsálem, április 13. Csütörtök reggel 8 órakor végetért a cionista Aktions Comité jeruzsálemi ülészaka. A két héttel huzódó tárgyalások befejeződtek, anélkül, hogy megoldották volna a Cionista Szervezet belső kérdéseit és helyreállították volna a mozgalom belső egységét. Az a törekvés, hogy megegyezést hozzanak létre az exekutív és az ellenzék között, az utolsó percben meghíusult. Ilyen körülmények között nem kerülhetett sor az exekutív kibővítésére, sőt az Aktions Comité új elnökét sem választották meg. Ezzel szemben számos olyan határozatot hozott az AC, amelyek alkalmasak lehetnek a Cionista Szervezet fegyelmi rendjének biztosítására és az egyetemes cionista érdekeket sértő kilengések megfékezésére.

Az utolsó napok tanácskozásairól az alábbi tudósításunk számol be:

Nagyobb kölcsönt vesz fel a Jewish Agency

Az AC keddi ülésén felhatalmazta az exekutív egy nagyobb kölcsön felvételére és az ezzel kapcsolatos tárgyalások befejezésére. A kölcsön révén fogják helyreállítani a Jewish Agency adósságmentességét és függetlenségét gazdaságilag az Agency telepeit. Az AC teljhatalommal ruházta fel az exekutívot az ezzel kapcsolatos garanciák és kötelezettségek aláírására, arra az esetre is, ha ezek a kongresszus költségvetési jogait érintenék.

Már az AC első ülésén felmerült egy nagyobb kölcsön felvételének szükségessége, amelyre különösen Kaplan, az exekutív gazdasági ügyosztályának vezetője mutatott rá referátumában. Kifejtette, hogy az Agency vagyona egy millió fontra rug, amiből 700 ezer fontot a mezőgazdasági kolonizációba investáltak. Egyes telepek a Keren Hajesszoddal kötött szerződések értelmében csak 4-5 év múlva fogják megkezdeni a rendelkezésükre bo-

csátott pénzek visszafizetését és összádoságukat 40-50 éven belül fogják kiegyenlíteni, ha csak nem változtatják meg a hitelszerződéseket. Az Agency adósságait a jelenlegi exekutív öt hónap alatt 30 ezer fonttal csökkentette.

A bécsi események az AC-én Ugyancsak a keddi ülésen került szóba a februári bécsi események. Dubkin a Hechaluc világszervezet vezetője interpellációt intézett az exekutívéhoz, amelyben élesen támadta a bécsi hivatalos cionista körök magatartását a Poalé Cionnal szemben és különösen az ellen emelt panaszt, hogy a bécsi Palesztina-Hivatalban megsemmisítették a Poalé Cion mandátumait.

Berl Locker, az exekutív tagja válaszában kijelentette, hogy a bécsi Palesztina-Hivatal mindaddig nem ismeri el az exekutív és mindaddig megvonja tőle a Palesztinába szülő kivándorlási certifikátokat, amíg nem adja vissza a Poalé Cionnak jogtalanul elvett mandátumait.

Dobkin második interpellációjában a bécsi „Mizrachi” című lap magatartására mutatott rá. Kifejté, hogy ez a lap, amely Malkiel Grünwald kiadásában jelenik meg, a Poalé Ciont és a Hechalucot, mint a második internacionálé ágensét állította be, amelynek működése be van tiltva és csak illegális módon létezhet. A lap többek között ezt írja: „Boldogok vagyunk, hogy a cionista marxistákat kikergették és reméljük, hogy az ausztriai cionista szervezet a Hechalucot is hamar ki fogja seperni. Dollfuss szövetségi cancellár politikája közelebb áll a szívünkhöz, mint a második internacionáléval kapcsolatban álló Shertok és Ben Gurion utasításai.”

Az ausztriai Mizrachi szervezet nem azonosítja magát a „Mizrachi” című lap fenti tónusával.

Az AC felhatalmazta az exekutívot és a cionista becsületbíróságot, hogy vizsgáljat indítson meg a „Mizrachi” című lap ellen.

Nincsen semmi kétség:

Sem a „Luxus-krémek”, sem „csoda-krémek”, sem „utánzatok” nem pótolhatják a

NIVEA-CRÉME-T.

Mert az egész világon nincsen más krém, amely szintén a bőrápoló euczeret tartalmazná, pedig

ez az alapszik a Nivea Crème meglepő hatása. — Tehát: Csak Nivea Crème-t és semmi másfél!

A politikai követelések

Szerdán került sor a politikai határozatok megszavazására. Az AC a következő határozati javaslatokat fogadta el:

1. Az AC állást foglal a palesztinai kormány által tervbevetett jövedelmi adó bevezetése ellen, mintán az egyaránt sérti a Jisuv és Palesztina egyetemes gazdasági érdekeit.

2. Az AC kötelezi a cionista exekutívot és a Vaad Leumi, hogy haladéktalanul erőteljes akciót indítson be mindazon Palesztinában élő zsidók naturalizálása érdekében, kik még nem kapták meg a palesztinai állampolgárságot.

3. Az AC újabb 9000 fontot szavaz meg a londoni és jeruzsálemi exekutív politikai munkája javára.

4. Az AC követeli a kormánytól: a) hogy mindazon Palesztinában élő zsidókat, kik mint turisták jöttek az országba és ott letelepedtek, legális bevándorlónak deklarálja; b) hogy a kézműves-bevándorlónak eddig előírt 250 font tőkét lényegesen redukálja, c) hogy a turista-forgalom elé gördített akadályokat kiküszöbölje; d) hogy a Jewish Agency rendelkezésére bocsátandó bevándorlási certifikátok számát felemelje és a bevándorlás kérdését általában, ne politikai szempontok, hanem a Jisuv gazdasági kapacitása szerint szabályozza, e) hogy engedje meg azon zsidók letelepedését, kik mint turisták jönnek az országba, a fennálló törvényeknek megfelelően; f) hogy a certifikátigénylők korhatárát 35 évről 45-re emelje fel és g) engedélyezze a Szovjet-

országból elmenekült zsidóknak a bevándorlását Palesztinába.

Az AC megerősítette a revizionista „Sonderverband” feloszlását

Miután az AC egyhangú határozatban erősítette meg a sékelrendszert és elítélte a Cionista Szervezet belüli pártviszályokat, rendkívül heves vitára került a sor a revizionista „Sonderverband” feloszlásával kapcsolatban. Az AC ugyanis 27 szavazattal a Mizrachi és a revizionisták 11 szavazata ellenében jóváhagyta a revizionista „Sonderverband” feloszlását. A revizionisták és a Mizrachi kisebbségi javaslatot terjesztették be, amelyben annak a határozatnak a megsemmisítését kérték, amely a revizionista Sonderverbandot nemlétezőnek tekintti. A munkáspárt élesen szembehelyezkedett ugy ezzel, mint Ussisichkin közvetítő javaslatával, amelyben a fenti határozat végrehajtásának hat hónapra való felfüggesztését kérte, hogy ezen idő alatt alkalmazkodhassanak a revizionisták a CSZ fegyelmi rendjéhez.

A revizionisták nevében S. Jacoby mérnök nyilatkozatot olvasott fel, amelyben kijelenti, hogy ha az exekutív az igazi békét óhajtja, úgy megszüntet minden olyan rendelkezést, amely a revizionisták ellen irányul. Ha azonban a többség minden ellenzéki javaslatot leszavaz, úgy a revizionisták tartozkodni fognak minden további szavazástól.

Berl Locker kijelenti, hogy az exekutív ragaszkodik ama határozatához, amely nemlétezőnek deklarálja a revizionista Sonderverbandot és nagyszabású expozéban indokolja meg az exekutív álláspontot. A gyűlést közben felfüggesztették, hogy Ussisichkin magántárgyalásokat folytasson a munkáspárt vezetőivel és állásfoglalásuk megváltoztatására bírja őket. Ez azonban nem sikerült.

Az AC további határozataiban kiméletlen harcot hirdet meg a földspekuláció ellen és a nemzeti alapok szabotálását a cionista fegyelem megtörésének deklarálja. Kimondja továbbá, hogy a Hechaluc képviselői ezentel teljes szavazójoggal fognak rendelkezni a Palesztina-Hivatalokban az összes palesztinai bevándorlási kérdéseket illetően.

Marad a régi exekutív

A szerda éjszakai ülésen a Mizrachi javaslatot nyújtott be, amelyben a jelenlegi exekutív lemondását és új exekutív választását követelte. Az indítványt 30 szavazattal 12 ellenében elvetették. Az exekutív így jelenlegi összetételében marad a helyén. A Mizrachival az utolsó percreig szakadatlanul folytató tárgyalások egy olyan kompromisszum irányában, amely lehetővé teszi a párt belépését az exekutívba. A Mizrachi azonban olyan követelésekkel lépett fel, amelyeknek teljesítése leküzdhetetlen akadályokba ütközött az exekutív részéről.

Nem választ elnököt az AC

Az AC elnöksége kérdésében a cionista vezérbizottság úgy határozott, hogy dr. Leo Motzkin, az AC elhunyt elnöke iránti kegyeletből, egy évig betöltetlenül hagyják az elnöki székét és csak az első Jahzeit után fognak új elnököt választani. Erre valószínűleg a legközelebbi AC ülésen fog csak sor kerülni.

Az Aktions Comité záróülését a Mizrachi vallási követeléseinek vitája töltötte meg. A vita rendkívül heves és izgalmas volt. Az AC elhatározta, hogy a kolonistákkal kötendő összes szerződésekre egy klauzula veszne be, mely a Jewish Agency földjein élő telepeket kötelezi a szombat megtartására. A többség magáévá tette a határozatot, a Mizrachi azonban nem elégedett meg ezzel és ezért megtagadta delegátusainak beküldését az exekutívba.

Az AC fontos határozatokat hozott a munkaadók és munkások közötti konfliktusok ügyében. A kötelező döntőbírószágon kívül, amellyel a Vaad Leumi akarja kiküszöbölni a sorozatos munkakonfliktusokat, az AC munkaközvetítő irodák felállítását határozta el a következő irányelvek szerint:

1. Az összes munkaközvetítő szervezetek egyenlő arányban lesznek képviselve az iroda vezetésében.
2. Az iroda vezetőségi tagjainak egyharmadrésze pártatlan személyekből fog állani.
3. A munkaközvetítő iroda az összes zsidó munkásokat pártáryalatra való tekintet nélkül fogja munkához juttatni, a munkaosztás pedig a jelentkezők regisztrálásának sorrendjében fog történni.

„Japán felrobbantja a Panama-csatornát”

Amerikai képviselő leleplezése a sárga stratégiai tervekről

Washington, április 13. A képviselőház szerdai ülésén Sirovich newyorki képviselő feltűnést keltő s állítólag hiteles leleplezéseket tett Japánnak arról a tervéről, hogy háború esetén megszállja az Aleuti szigeteket és Alaskát, a Panama-csatornát pedig felrobbantja.

Japán Alaskán tengerészeti bázisokat építene és tengeraltjárók számára hadikikötőt, mert így háború esetén Kelet felől nem kellene támadástól félnie. A newyorki képviselő elárulta, hogy tavaly Szovjetországban járt és hivatalos oszmányokat látott, amelyek Japán stratégiai terveiről hiteles adatokat tartalmaznak.

A csendőrség az alkotm

Párizs, április 13. Ezen napokon sokan francia közéletben azt állítják, hogy Franciaországban a francia lapotába lépés a francia forradalom: baloldali? Vagy középut, a rojuzsogokat írja kőn szónokoltan, de erről beszélnek, anélkül, merre fog társaság utja. egyeznek, hogy változások fognak szög életében.

Egy köze

Ezt egyelőre szülség bizonyítani nében él a cirkáló eszmék egész világ vitápolitikai alakulások jele. nek terve van. ügyi, gazdasági megoldást követ az hallja az en nem mehet tovább. A forrongó vulkánok ujjáledt. Ilyen atmoszférában dalkozni azon, hogy kultatok is, amelyek maradják. Senki nem hajlandó. Így a frankok is lapjaikba adványuk van — nális érdekeikkel az általános hangyalmi kezdték a. És milyen szellemben vannak tartványok senki nem szban meglepetés.

A csendőrség politikai

A Le Populaire táraát közöl, hogy san közli a frankok lapjaiban mket. Mi meglepés jellemző részlet is igazság a februárnyekből” címen a darnarie (a csendővetkezőket írja:

„Lehet-e békés a polgároknak tekint Concordera ostromtettek; akik felgyautóbuszait és kocsakat akartak a Szaszétzúztak mindent, rült; aki megfojtott mert nem tudtak házhoz, felgyújtott minisztériumot? Né lázadás vezetőine azokról, akik mó előkészítették, fanaverezték az államhajtására? A közten előkészített uja va, ezek az államhajták magukat, hogy a rend és a béke óvagjaitól kérdjük: abban a táborban amelyek őrt állnak menyeink fölött?

Hát nem a vidék megegett rágalmait hite van a felelős azt állítja, hogy „hfebruár 6-án fegyver azért történt, mert bet, mert nem marad

ité

évig betöltetlenül szabályozására.

hogy az exeku... határozatához, a... klarálja a revizio... meg az exekutív... közben felfüggesz... magántárgyalá... kaspárt vezetővel... változtatására bir... sikerült.

a régi exekutív... lében a Mizrahi... amelyben a jelen... sít és új exekuti... e. Az indítványt... ben elvetették. Az... összetételében ma... ehival az utolsó... ytak a tárgyalá... szissz irányában... párt belépését az... n azonban olyan... amelyeknek tel... kádályokba ütkö... l.

zt elnököt az AC... ében a cionista... ározott, hogy dr... nyt elnöke iránti... töltetlenül hagy... sak az első Jahr... kőt választani... özelebbi AC ülé... s.

atokat hozott a... közötti konflikt... döntőbírárságo... d Leumi akarja... munkakonfliktu... etítő irodák fel... övetkező irány...

vetítő szerveze... znek képviselve

agjainak egy... mélyekből fog

roda az összes... nyalatra való... kához juttatni... elentkezők ren... en fog történ...

bantja... ornát"

zései a sárga... ról

képviselőház... yorki képvil... lag hiteles le... rról a tervé... negszállja az... t, a Panama... a.

zeti bázisokat... számára hadi... sésén Kelet... ól félnie. A... hogy tavaly... és hivatalos... Japán stra... tokat tartal...

Az izgatott Párizs

A csendőrség és rendőrség hivatalos lapjai drámai hangú cikkekben jelentik be, hogy megvédik a köztársaságot, az alkotmányt és a szabadságot. Erős gyűrűt alkot Párizs polgársága a köztársasági intézmények körül

Párizs, április 13. A február 6-i események sokkal mélyebb hatást tettek a francia közéletre, mint ahogy azt Európában általában hiszik. Nagyon sokan azt állítják, hogy ezzel az éjszakai Franciaország a forradalom állapotába lépett át. Nem tudja azonban a francia polgár, hogy milyen ez a forradalom: szélső jobb, vagy szélső baloldali? Vagy pedig a kettő közötti közepet, a roosevelti? Azok, akik az újságokat írják és akik néptrübbön szónokolnak, nyíltan, vagy burkoltan, de erről a forradalmi állapotról beszélnek, anélkül, hogy megmondják, merre fog vezetni a francia köztársaság útja. Abban azonban meg egyeznek, hogy rövidesen mélyreható változások fognak történni Franciaország életében.

Egész Franciaország vitalkozik

Ezt egyelőre az az izgalom és feszültség bizonyítja csak, mely a francia népben él és mely a fővárosban cirkáló eszmékben megnyilvánul. Az egész világ vitatkozik. Mindenütt új politikai alakulatok létesülnek és új folyóiratok jelennek meg. Mindegyiknek terve van. Naponta közölnek pénzügyi, gazdasági programokat. Az ország minden sarkából radikális, gyors megoldást követelnek. Minden lépésre azt hallja az ember: hogy így már nem mehet tovább és tenni kell valamit. A forrongó vulkánon való tánc hasonlata ujjáéledt.

Ilyen atmoszférában nem lehet eszkalálni azon, hogy még az állami alakulatok is, amelyek hivatalból némák szoktak maradni, beszélni kezdtek. Senki nem hajlandó már passzív maradni. Így a francia csendőrök és rendőrök is lapjaikban — számos saját kiadványuk van — eddig csak professzionális érdekekkel foglalkoztak, de most az általános hangulat hatása alatt tárgyalni kezdtek a napi eseményeket. És milyen szellemben! Olyan hangnemban vannak tartva ezek a cikkek, amilyenre senki nem számított és ami valóban meglepetés.

A csendőrök és rendőrök — politikáznak

A Le Populaire április 3-i száma tárcát közöl, melyben folytatólagosan közli a francia csendőrök és rendőrök lapjaiban megjelent közleményeket. Mi meglepésünkhöz néhány nagyon jellemző részlet ismertetésével. „Mi az igazság a február 6-i éjszakai eseményekből“ címen a Progrés de la Gean d'armarie (a csendőrség fejlődése) a következőket írja:

„Lehet-e békés és tisztelt méltó polgároknak tekinteni azokat, akik a Concoedera ostromállapotot kényszerítették; akik felgyújtották a turisták autóbuszait és kocsijait; akik rendőröket akartak a Szajnába dobni, akik szétzúzták mindent, ami a kezükbe került; aki megfojtottak lovakat; akik, mert nem tudtak eljutni a képviselőházhoz, felgyújtották a tengerészeti minisztériumot? Nincsen szavatok a lázadás vezetőinek felelősségéről, azokéről, akik módszeresen nevelték, előkészítették, fanatizálták és felfegyverezték az álhazafiakat művük végrehajtására? A köztársasági rezsim ellen előkészített újabb támadásra várva, ezek az álhazafiak azzal gyakorolják magukat, hogy egyenként ölik meg a rend és a béke őreit. A rágalom lovasjaitól kérjük: igazze, hogy csak abban a táborban vannak gyilkosok, amelyek őrt állnak köztársasági intézményeink fölött? Hát nem. A vidék nem nyeli le megmérgezett rágalmaitokat. A vidéknek híve van a felelős tekintélyben, amely azt állítja, hogy „ba a karhatalom február 6-án fegyvert használt, ez azért történt, mert nem tehetett egyebet, mert nem maradt meg már csak ez

az utolsó fegyvere és védőeszköze olyan manifesztációkkal szemben, melyek lázadásra vezettek volna. Azt hitték, hogy a földön heverve fogják látni a köztársaságot! Hát nem. Rajtaütések nem sikerültek.“

A karhatalom drámai állásfoglalása

A francia közvéleményben a cikknek ez a rendkívül erős hangja a legnagyobb feltűnést keltette. Egészen szokatlan, hogy katonai testület lapjában ilyen drámai hangú közlemény lásson napvilágot és aligha van ország Európában, melynek rendőri és csendőri sajtójában hasonló közlemény megjelenhetne volna.

Az uceai rendőröknek szervezetük van Párizsban. A szervezet címe: A rendőrprefektúra személyzetének általános szervezete. Február 26-án gyűlést tartott a Wagramban. A szervezet lapja március 6-i számában a következőket írja:

„A gyűlés tulusfolt teremben zajlott le. Méltóságos, nyugodt mederben folyt a gyűlés és a rend őreinek nemcsak azzal a szilárd elhatározással, hogy megvédje a köztársasági szabadságokat, amelyeket őseik olyan nehezen szereztek meg. Biztosak lehettek benne (ezeket a szavakat a jobboldali szervezetekhez intézi a lap), hogy mielőtt szétzúznák a köztársasági rendszert, a párizsi rendőrök és vidéki bajtársaik testén keresztül kell gázolnotok. A vidékiek marseillei és lyoni szervezeti képviselőiben hűségecsatlakoznak, mint mi is, az alkotmányos szabadságokhoz és nem fogják sohasem megengedni, hogy ezeket megsemmisítsék.“

A párizsi uceai rendőrök ebben a kérdésben speciális határozatot szavaztak meg. A következőket mondja a határozat:

„Életünk árán is megvédjük a köztársaságot“

„A párizsi rendőrök sajnálattal konstatálják, hogy a sajtónak egyrésze ahelyett, hogy objektív módon ismertette volna a február első napjaiban lezajlott véres tüntetéseket, kilépett semlegességéből és meghamisítva a valóságot, a rendőrségre és a mozgóbriádára hárítja az elfolyt vér felelősségét. A rendőrök minden erejükkel tiltakoznak e hazug rágalom ellen, amelyeket csak a köztársasági rend elleneségei táplálhatnak. Kinyilatkoztatják erős és megtörhetetlen akaratukat, hogy akár életük árán is megvédjék a köztársasági szabadságjogokat, amelyek alapjai annak a rezsimnek, melynek ők a fegyverzetét és védelmezőit jelentik.“

A csendőrség és rendőrségnek ez a rendkívül erőteljes és férfias hangja megtette a maga hatását úgy a jobb, mint a baloldali agitátorokra. A jobboldali szervezetek, amelyek a véres események után amugy is visszariadtak eselekedeteik súlyosságától, a védőrség erőteljes hangjától, a védőrségriően megijedtek. Az Echo de Paris a „király rikkancsainak“ hivatalosa formálisan udvarolni kezd a csendőrségnek és a rendőrségnek. Ez is kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Franciaországban a fasizmus igen gyenge lábbon áll és komoly antifasiszta erők tömörülnek a köztársasági rend védelmében. Az azonban bizonyos, hogy Párizs népe idegfeszült állapotban él, amelyet legjobban a „pre-revolucionáris“ szóval jellemezhetünk. Hogy mi lesz az természetesen a jövő zenéje. De a francia köztársasági eszme olyan mélyen gyökerezik Párizs népében, a demokratikus erők olyan imponálóan fölényesek ebben az országban, hogy jobb, vagy baloldali kalandnak a mai atmoszférában is csak kevés esélye lehet. (m. p.)

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használni!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhol dicserik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togal oldja a hugasvagy** és így a bajt közvetlenül gyökereiben támadja meg! Ne kísérletezz más hasonló szerrel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ők mind Togal-t szednek most! **Egy kisérlet Önt is meg fogja győzni!** Az összes gyógyszerárakban és drogeriákban. Lár 52. — A Togal-tabletta svájci készítmény!

Tízezrek jelenlétében adták ki Insullt amerikai detektíveknek a török hatóságok

Insull utban van már Newyork felé

Bucuresti-Bukarest, április 13. Samuel Insull, akinek fantasztikus karrierjéről és bukásáról beszámolt az Uj Kelet, utban van már Amerika felé. Az amerikai kormány eredetileg úgy intézkedett, hogy a bankárt Szmirnába szállítsák és innen az Exilona görög hajó fedélzetén vigyék Newyorkba. Közben, ugylátszik, az amerikai hatóságok megfontolták a dolgot, főleg attól tartva, hogy egy idegen hajó fedélzetén Insull mégsem fog talán visszakérülni hazájába. Eppen ezért úgy intézkedtek, hogy Insullt amerikai hajó vigye vissza otthonába, ahol hozzátartozói helyett az igazságszolgáltatás készül ünnepléses fogadtatásban részesíteni. Az Executive nevű amerikai hajó hosszabb idő óta bonyolítja le a személy-

és áruforgalmat Konstanca és Newyork között. Az Executive két nappal ezelőtt Konstanca felé érkezett, ahonnan esütörtökön kellett volna folytatnia útját Amerika felé. Közvetlen elindulása előtt a hajó parancsnoka siffirizott táviratot kapott Newyorkból, amelyben felhívják, utközben érintse Konstantinápolyt, vegye fel fedélzetére Samuel Insullt. A távirat közölte azt is, hogy a konstantinápolyi amerikai követség közelebbi instrukciókkal fogja a hajó parancsnokát ellátni. Néhány nappal ezelőtt Konstantinápolyba érkezett egy amerikai detektív-csoport, amelynek feladata az, hogy a török hatóságoktól átvegye a bankárt és gondoskodják felügyeletéről az Ameri-

Konstanca nagy érdeklődéssel fogadták a hírt, hogy az Executive megbizást kapott Insullnak Amerikába való szállítására. Néhány, a kikötőben tartózkodó külföldi újságíró és fényképész engedélyt kértek és kaptak arra, hogy az amerikai hajóval Konstantinápolyba utazzanak és résztvehesseken Insull kiadatásánál és behajózásánál.

Konstanca, április 13. Az Executive szerdán este 11 órakor elindult Konstanca felé, ahova csütörtök délután 12 órakor érkezett meg. A török hatóságok rendkívüli intézkedéseket fogantositottak a rend fenntartására, ami csakugyan szükségesnek is bizonyult, mert tízezrek gyűltek össze a kikötőben, hogy szemtanúi lehessenek a jelenetnek, midőn az amerikai detektívek Insullt gondjaikba veszik. A bankárt egyik ügyvédje kíséri el amerikai utján, valamint Cuiuncoglu asszony, akit állítólag győnésebb szálak fűznek a hetvennégy éves bankárhoz és aki ugyancsak az Executive fedélzetén utazik Amerikába.

Jeruzsálem arab polgármestere hivatalos látogatást tett a Jewish Agency politikai departementjében

Weizmann Chaim és Moseh Shertok Beiruthba utaztak és a szíriai főkörmányzóval folytattak politikai tárgyalásokat

Jeruzsálem, április 13. Nagy feltűnést keltett az egész országban, hogy Ragheb Bey Nashahibi, Jeruzsálem arab polgármestere és az arab nemzeti párt elnöke, aki évek óta semmilyen kapcsolatot nem tart fenn a Jewish Agencyvel, a husvétkor ünnepi látogatást tett Moseh Shertoknál, a Jewish Agency politikai ügyosztály vezetőjénél. A látogatást a cionista Aktions Comité tanácskozásainak ideje alatt történt. A látogatást a küszöbön álló községi választásokkal hozzák összefüggésbe, de ezen túl is messzemenő politikai jelentőséget tulajdonítanak neki.

Jeruzsálem, április 13. Dr. Weizmann Chaim a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet volt elnöke Moseh Shertok a Jewish Agency politikai ügyosztály vezetőjének kíséretében Beiruthba utazott, ahol Martel gróf, Szíria francia főkörmányzója meleg fogadtatásban részesítette őket. A főkörmányzó nagyszabású fogadóestélyt rendezett a cionista vezérek tiszteletére. Weizmann hosszas tárgyalásokat folytatott Martel gróffal a palesztinai zsidó országépítéssel összefüggő kérdésekről.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

KÖZGAZDASÁG

A konverziós törvény jogászi megvilágításban

— Harmadik közlemény —

3. A törvény speciális rendelkezéseinek meg nem felelő falusi és városi ingatlan tulajdonos, adósok

Ezen kategóriába azon falusi vagy városi ingatlan tulajdonos adósok tartoznak, akik a fentebb II. 1. és 2. a) és b) alpontjaiban felsorolt speciális előfeltételeknek nem felelnek meg (falun lakás vagy 30 százalékos ingatlan jövedelem, illetve városiaknál kis ház tulajdon vagy 30 százalékos ingatlan jövedelem). Ezek az adósok tartozásukat 5 év alatt egyenlő évi részletekben Bancaut kamattal tartoznak kifizetni. Az első részlet 1934. nov. 15-én esedékes. Egy részlet nem fizetése a törvény kedvezményeitől való elcsúszást vonja maga után.

III. A törvény szerinti rendelkezési módot el nem fogadó hitelezők jogi helyzete

Ha a hitelező a törvény szerinti rendelkezési módot valamely adósára nézve el nem fogadja, az adós lakhelye szerinti illetékes törvényszékhez a törvény életbe lépésétől számított 40 nap alatt, tehát legkésőbb folyó évi május hó 17-ig bejárólaga kell nyújtania egy deklarációt, melyben a hitelező és adós neve és lakhelye a követelés összege, az eredeti tartozás nagysága, a már beinkasszált és a még beinkasszálendő kamatok, a tartozás természet és jogcíme, valamint a vonatkozó garanciák sorolándók fel. Ezen deklarációt a törvény visszavonhatatlanokká minősíti és azokban semmi fajta jogfenn tartás vagy korlátozás nem foglalható bele.

Nem világos a törvény a tekintetben, hogy a kamatokat az időpont és a hátralékos kamatoknál a kamatláb megjelölésével elegendő-e a nyilatkozatban megemlíteni, avagy összegszerűleg kell a kamatokat kimutatni.

A törvény a deklarációnak terminusában való be nem adásához azt a jogkövetkezményt fűzi, hogy ez a törvény szerinti rendelkezési mód visszavonhatatlan elfogadása jeléül tekintetik.

Ha a hitelező valamely adósára nézve, ezt a deklarációt beadja, minden szerzett jogát, kivéve a végrehajtási uton szerzett jogokat, hatályban marad, követelését teljes egészében minden járulékkal együtt számíthatja fel, de végrehajtani illetve behajtani követelését csak a törvényben írt módon jogosult.

Az ilyen adósoknak a törvény 10 évi kegyelmi időt ad, évi 1 százalékos kamattal, amely minden év december 15-én fizetendő, még pedig az eredeti tőke összeg után számítva (1% pe an asupra capitalului initial). Ha a tartozás kisebb mint az eredeti tőkeösszeg, a törvény szó szerinti szövege szerint az eredeti tőkeösszeg után lévő számítandó az egy százalékos, egyes esetekben a kamatláb egy százalékánál magasabb is lehet. Hogy a végrehajtási utasítás nem fog-e ezzel ellenkező értelmezést adni, azt persze még egyelőre nem lehet tudni.

A kegyelmi idő alatt, melyet miniszter tanácsi határozat maximálisan további 5 évre meghosszabbíthat, ha az adós a kamatokat nem fizeti, csak a nemfizetett kamatösszeg erejéig és csak az adós vagyonaának gyümölcse („fructele averii”) vonható végrehajtás alá.

Az adós jogosult akár külön per útján, akár perbeli védekezés rendjén a már fizetett és még fizetendő kamatok rekalkulációját kérni, mely esetben a törvényes egyszerű (folyó) kamatláb nagyobb kamatösszeg, ami lefizetett, a tartozás araszására tudható be. A hátralékos kamatok ugyanilyen rekalkuláció alá esnek. (A rekalkulációs diszpozíciót alkotmány ellenesnek minősítette a törvényhozó tanács.)

Az állam részére a törvényben az ilyen követelések kiszájtításának joga biztosított oly módon, hogy az állam akár közpénzben, akár 4 százalékos 50 év alatt visszafizetendő állampapírokkal fizetheti meg a követelés teljes értékét. Hogy miként fogja az állam az adósoktól a köve-

telést behajtani, azt külön törvény fogja szabályozni.

A végrehajtási uton szerzett biztosítási és kielégítési jogok hatálytalanságát mondja ki a bíróság az adós kérelmére.

IV. Vegyes rendelkezések

1. A zsrirások, kezesek és összes más mellékkötelezettek obligója olyanná válik mint amilyen a főadós („debitor principal”) obligója. Ha tehát a főadós obligója redukáltatik, avagy tízéves kegyelmi idő alá esik, ezt élvezzi a zsrirás és más mellékkötelezett is. A törvény nem írja pontosabban körül, hogy kit ért főadósnak.

A törvény 49. szakaszának negyedik bekezdése az egyetemleges együttes főkötelezett („codebitorul principal solidar”) fogalmát is felállítja. Ha tehát a törvény kedvezményei alá eső főadósnak olyan együttes főadós társa van, aki magára nézve egyébként a törvény kedvezményeit igénybe nem veheti (pld. kereskedő), ugy ezen utóbbi ellen korlátlanul és függetlenül a törvény kedvezményei alá eső adóstól érvényesítheti követelését a hitelező.

A husz holdon aluli mezőgazda zsrirása csak akkor vonható végrehajtás alá, ha az egyenes adós husz holdon aluli mezőgazda vagyonát már zár alá vette a hitelező.

2. Kereskedők és iparosok, valamint kereskedelmi társaságok — kivéve a bankokat, — amelyek követeléseik legalább 15

százalékával a törvény hatálya alá esnek és amelyek összes adósaikra nézve elfogadták a törvény szerinti rendezési módot, az illetékes törvényszéknek kérhetik hitelezőik összehívását oly célból, hogy előterjesztett rendezési javaslatukat a hitelezők fogadják el. Ha a hitelezők nem fogadják el, választott bíróság elé kerül az ügy, melynek elnöke egy törvényszéki bíró, tagjai a hitelezők egy választott delegátusa és az adós egy delegátusa. A hitelezők összehívása iránti kérés felfüggeszt mindenemü végrehajtási vagy biztosítási lépést a hitelezőkkel való meg egyezés vagy a választott bíróság döntéséig. A választott bíróság végleges jogorvoslattal meg nem támadható határozatot hoz, irányadó az elnök döntése. Nagyobb redukción, mint a törvény alkalmasa folytán szenvedett veszteségek és az aktívumok összessége közötti arány a választott bíróság nem állapíthat meg és nem engedélyezhet öt évnél hosszabb fizetési terminusokat. Ha a választott bíróság véleménye szerint az adós ezt teljesíteni nem tudja, vagy a kereskedő nem teljesít, bármely hitelező kérheti, hogy az adós vagyona a csődeljárás szabályai szerint, de csőd elrendelése nélkül likvidáltassék — egyéni végrehajtások nem rendelhetők el. (Ez ellentétben áll a kereskedelmi törvény rendelkezéseivel, mely szerint pld. a közkereseti társaság tagjai korlátlanul és teljes vagyonukkal felelősek a társaság kötelezettségeiért. Ez a rendelkezés tehát még magyarázatra szorul.)

Mintán a kereskedőkre vonatkozó ez a rendelkezés a követelések verifikálása és szavazása tekintetében utal a kényszerkegyességi törvényre, mintán továbbá a kényszerkegyességi törvény a 60 napnál régebbi zálogjogok érvényességét és az ily hitelezők követeléseinek a kényszerkegyesség rendelkezései alól való mentességét állapítja meg, nézetünk szerint a jelzálogos hitelezőkkel szemben ezek a rendelkezések nem érvényesíthetők. Sajnos a törvény nem elég világos e tekintetben, talán majd a végrehajtási utasítás fogja ezt a kérdést tisztázni, tekintettel arra, hogy a zálogjogok érvényessége még csőd esetén fennmarad. (Vége következik.)

Milyen lesz az új kontingentálási rezsím?

Bucuresti, április 13. A husvétii ünnepek alatt folytatott tárgyalások eredményeként Teodorescu kereskedelem és iparügyi miniszter elkészítette az új kontingentálási törvényt.

A kontingentálás alól mentesítenék egyes nyersanyagokat, sőt olyan árukat is, amelyeket országunkban egyáltalán nem készítenek.

Az autorizációs taxákat számottevő módon emelik, a kompenzációs rendszert pedig továbbá is fejleszteni igyekeznek.

A behozatali kvótákat az 1932-ös import alapján állapítják meg.

Az ipar nyersanyag kvótája a kedvező kereskedelmi mérlegű államokkal szemben az 1932-ös import 70 százaléka lesz, a kedvezőtlen mérlegűekkel szemben viszont 40 százaléka.

A behozott áruk mennyiségének meghatározásánál természetesen elsősorban a Banca Nationala devizakészletét fogják szemelőtt tartani.

A kereskedelmi minisztérium az új

rezsím részleteinek közzétételénél kihangsúlyozza azt is, hogy ez a rezsím csak átmeneti jellegű és végleges megoldásra egyelőre nem kerülhet sor. Terminusa hétfő déli 12 óra.

Tőzsde

Galat, április 13. Buza 76—77 kg. 370, árpa 58—59 kg. 140, zab 43—44 kg. 160, rozs 70 kg. 190, ujtengeri 120—130, ótengeri 170.

Temesvár, április 13. Buza 76 kg. 340—345, tengeri 160, zab 190, árpa 170.

Külföldi gabonátözsdek:

Csikágó, április 12. Buza máj. 86.50—86.62, júl. 86.50—86.62, szept. 87.50—87.62, tengeri máj. 49.12, júl. 51.62, szeptember 54.12, zab máj. 32.25, júl. 32.87, szept. 33, rozs máj. 51.87, júl. 61.37, szept. 63.37.

Winnipeg, április 12. Buza máj. 67.87 júl. 68.75, okt. 70.37, árpa máj. 39.50, júl. 40.37, okt. 41.87.

Látogassuk a Tel-Avivban

1934 április 26-tól május 6-ig tartó

Levantei Mintavásárt

A kiállításra való állandó belépési jegy birtokosa a visszautazásánál a CFR volanalaín 50% engedményben részesül.

Belépőjegyek, valamint a

	Polonia	Regele Carol I.	Risveglio	Progreso
indul	május 2.	ápr. 23.	ápr. 20.	máj. 2.
	május 16.	máj. 7.	máj. 11.	máj. 21.

hajókon helyek idejében való lefoglalása ügyében forduljon azonnal bizalommal az N. Impolszki vezetésére alatt álló

Zion Lloyd

irodához Bucuresti I. Bul. Elisabeta 13. Telefon: 3-14.61.

Pénzpiac

Bucuresti tőzsde. Zürich 32.30—32.30, Berlin 39.65—40.50, Newyork 100—110, London 513—523, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milano 8.60—8.50, Prága 4.10—4.13, Bécs 23.25—23.35, Amszterdam 67.35—67.85, Brüsszel 23.35—23.60, Belgrad 2.25—2.50, Varsó 18.75—19.25, Madrid 13.60—14, Budapest 29.24, Stockholm 28.

Zürichi tőzsde. Buc. 3.08 Amszterdam 208.95, London 15.94 és fél, Berlin 122, Newyork 3.08.75, Párizs 20.38, Milano 26.45, Belgrad 7.00, Wien 73.31, Prága 12.84, Varsó 58.32.

SPORT

Három román vereség az ökölvívó Európa-bajnokságon

Budapestről jelentik: Az amatőr ökölvívás 1934-es Európa bajnokság küzdelmének tegnapi eseményei a következők: **Bantamsúlyban** Case angol fölényesen győzött Kaebi észt ellen.

Pehelysúlyban Ulrich cseh-szlovák győz Treadway angol ellen, Kaestner német Seeborg ész ellen és Bondovalli olasz Jaro osztrák ellen.

Könnyűsúlyban Harangi magyar győz Kemp angol ellen.

Weltersúlyban Celegato olasz győz Severniak lengyel, McCleave angol Stöckl cseh ellen.

Középsúlyban Jackson angol Kapustin észt ellen.

Kisnehézsúlyban Pürsch német Lungu román ellen.

Nehézsúlyban Pilat lengyel Gyórfi magyar ellen.

A csütörtöki nap eseményei:

Bantamsúlyban Rogalski lengyel győz Larsen norvég ellen, Cederberg svéd a német Spanagel ellen.

Pehelysúlyban Frigyes magyar győz Ahlm svéd ellen, Treadway angol Per. rescu román ellen.

Középsúlyban Majchrzycki lengyel győz Blum német, az olasz Neri Petrescu román ellen.

Kisnehézsúlyban Havelka cseh Sarugia olasz ellen, Antzak lengyel Szabó magyar ellen és Zeletmayer osztrák Reino észt ellen.

Itt írjuk meg, hogy e versenyek döntője vasárnap délután lesz és azt a magyar rádió közvetíteni fogja.

Az aundi Hakoah nemzetközi részvételű vívóversenyt rendez, melyen külföldről a békescsabai vívóegylet vesz részt. A rendező zsidó egyesület a következő együttesel indul a versenyen: Altmann Endre, Fraenkel, Bánffy dr. és Weinberger István. A zsüri elnöke Pop Marian alezredes.

A Kirúzi szerdán Temesváron 4:1 arányban vereséget szenvedett a diósgyőri vasutasok együttesétől.

Kispest szombaton és vasárnap Brailában játszik.

Uridi, a volt huszszoros osztrák válogatott megérkezett Temesvárra és átvette a Ripensia edzését.

Állir egy futballista haláláról. Az egész erdélyi sajtót bejárta a hír, hogy a Bures Nagy nevű játékos egyesületének galaci mérkőzésén súlyos sérülést szenvedett és meghalt. A hír annyiban felel meg a valóságnak, hogy a játékos valóban megsérült, korántsem azonban halálosan, annál is inkább, minthogy Nagy még aznap este egyesületével hazautazott Marosvásárhelyre.

Az **Universitatea** kombinált együttese vasárnap Bukarestben játszik a Sportul Studentesc ellen.

A bécsi WAC erdélyi turára jön, melynek során öt mérkőzést fog játszani.

Az **osztrákok ellen vasárnap** kiálló magyar válogatott edzőmérkőzésen 1:0 arányban kikapott az MTK vegyes csapatától.

Elutazott a NAC Bukarestbe. A NAC csapata pénteken reggel, Löwenstein Miksa ügyvezető alelnök vezetésével, elutazott Bukarestbe. A NAC, mint ismeretes, a Juventuszal újrajátssza megsemmisített nemzeti bajnoki mérkőzését és egyben nemzetközi mérkőzések együttes tartására vonatkozólag fog tárgyalni a bukaresti együttesel.

Ho
a

Bucuresti napnap várteti a válkülönböző r zőbb foglal egyénektől kérdéseire: v nincsenek k el szemben seket javaso állapotnak a mi tanárok, ami tisztvis zógazdák tes kéten résztve esekélyszám többség a k gezi le és r ker a kisebb a zsidókkal s

A lap mai professzor, a fakultásának képezi a tiszt arra a kérdés terte van-e n szemben. ő n felfogása és a oldásai mégis dásról esznek

Egyszerűen ja Ghiulea pr sem világítja választ történe A kisebbségi sokban lehet sen el vannak befolyás elől. csak a csatolt azonban az idő oldani. Ami a helyzetéről csak rosbán és a ki lyeek mindenütt mopoliták volt sági téren.

Arra a kérd szagban egy ne litikai irányítá társadalmi elit elemeiből kerül Aazonban ezt a gitani. Előszörí ban távolról se mania társadal mit valaha vo évszázad, hogy a hó! görög, hol e magyarosított, s lemű volt. Ma e mondható. Másó sőbb társadalmi befolyásuk ninc felsőbb romániai litikai irányítás ben lesz, mert a többségét alkotó gekre támaszkod kodni. Azonnali zottan nemzeti. A román városi a kisebbségi ele továbbá a parasz tiv és minden u Nem hiszem, hog vényekkel volná nak nekünk egész szép törvényeink mazza őket — il danók meg — embereink, akik A megszorító int nyek sohasem les akadályozni a k hogy szabad pály sem ér. Ezek a

Hogyan oldanak meg Romániában a kisebbségi kérdést a Curentul olvasói

Szabad a kisebbségeknek is kenyeret keresniök Romániában

Bucuresti, április 13. A Curentul napnap után két teljes oldalon ismereti a válaszokat, amelyek az ország különböző részeiből és a legkülönbözőbb foglalkozási ágakat képviselő egyénektől futnak be a lap azon körkérdésére: vajjon a kisebbségi elemek minőségére tekintettel a többségi elemekkel szemben és hogy milyen intézkedéseket javasolnak az olvasók ennek az állapotnak a megszüntetésére. Egyetemi tanárok, szabadfoglalkozásúak, állami tisztviselők, katonatisztek és mezőgazdák teszik ki a többségét az ankéton résztvevőknek. Néhány egészen esakélyszámu kivételtől eltekintve, a többség a kisebbségek tulsulját szögezi le és rendkívüli intézkedéseket kér a kisebbségi elemekkel, elsősorban a zsidókkal szemben.

Ghiulea professzor a kisebbségi kérdéőről

A lap mai számában Nicolae Ghiulea professzor, a kolozsvári egyetem jogi fakultásának szociálpolitikai tanára, képezi a tiszteletre méltó kivételt. Bár arra a kérdésre, hogy a románság háttérbe van-e szorítva a kisebbségekkel szemben, ő maga is igennel válaszol, felfogása és a kérdésben javasolt megoldásai mégis emelkedettebb gondolkodásról esznek tanuságot.

Egyszerűen igennel válaszolni — írja Ghiulea professzor — még akkor sem világítja meg ezt a kérdést, ha a válasz történetesen egyhangú is volna. A kisebbségi tulsulról csak a városokban lehet beszélni. A falvak teljesen el vannak zárva minden kisebbségi befolyás elől. Inferiúrns helyzetünk csak a csatolt területeken van, itt azonban az időnek kell a kérdést megoldani. Ami a regátot illeti, inferiúrns helyzetről csak néhány moldovai városban és a kikötőkben lehet szó emelylek mindenütt és minden időben közmopoliták voltak — és csak gazdasági téren.

Arra a kérdésre, hogy lehet-e az országban egy nemzeti ügyet szolgáló politikai irányítást megszervezni, ha a társadalmi elit nem a többségi nemzet elemeiből kerül ki, nemmel válaszolok. Azonban ezt a kérdést is meg kell világitani. Elsősorban a helyzet Romániában távolról sem olyan tragikus. Románia társadalmi elitje románabb, mint valaha volt. Nem telt el oly sok évszázad, hogy a társadalmi elit rendre bolj görög, hol orosz, hol germanizált, magyarosított, sőt ittott francia szellemű volt. Ma ez az elit románnak mondható. Másodsorban az idegen felsőbb társadalmi rétegeknek semmilyen befolyásuk nincs a ténylegesen vezető felsőbb romániai körökre. Románia politikai irányítása mindig román kezekben lesz, mert a vezetők a lakosság többségét alkotó román paraszttömegekre támaszkodnak és fognak támaszkodni. Azonnali megoldás: egy határozottan nemzeti, de nem sovén politika. A román városi elem nyílt támogatása a kisebbségi elem elnyomása nélkül, továbbá a parasztréteg azonnali effektív és minden uton való támogatása. Nem hiszem, hogy a többség jogai törvényekkel volnának megvédhetők. Van nekünk egészséges gondolataink és szép törvényeink, de nincs ki alkalmazza őket — illetőleg miért ne mondandók meg — nincsenek becsületes emberek, akik ezeket alkalmazzák. A megszorító intézkedések és törvények sohasem lesznek elegendők. Megakadályozni a kisebbségeket abban, hogy szabad pályákra menjenek, mítsem ér. Ezek a román állampolgárok

is meg kell keressék valahogyan kenyereket. Manapság civilizált állam nem ölheti meg azon polgárait, akik nem tehetnek neki, nem üzheti ki őket és nem is engedheti, hogy éhenhaljanak. Természetes dolog, hogy a magyarok és szászok, bár számszerűleg kevesebben vannak, mint a románok, utalják az erdélyi városokat. A városokban azért laknak ily számosan, mert részint a rezsimváltás ilyen helyzetet talált, részint pedig, mert sem a magyarok, sem a szászok nem találják meg a helyüket a falvakon. A mezőgazdasági lehetőségek feljavulása sokezer kisebb ségit tartanak vissza szülőfalujukban.

A zsidó kisebbség kérdése komplikáltabb. A zsidók városi elemek. Nem lehet szó sem kiüzésükről, sem asszimilálásükről, sem a falura való áttelepítésükről. A nemzeti pozícióknak a városokban való visszaszerzésére egyetlen lehetőség van: új bevándorlás határozott megakadályozása és városoknak faluról felkerült román elemek útján való fejlesztése.

Egy mérnök „kitinó módszere”

Th. Vrabiescu bukaresti mérnök egészen más véleményen van, mint Ghiulea professzor. Szerinte azonnali megoldás volna kivételes törvény megsza-

vazása, amely kategórikusan megtiltja, hogy kisebbségi hivatalot foglalhasson el az állammal, megvénél, vagy községeknek. A jelenleg hivatalban lévő románokkal cserélendők ki. Romániában először a román kell megélni, azután ha tud, az idegen. A jövőben, midőn a kisebbségi elem meg fog győződni arról, hogy meg kell tanulnia az állam nyelvét és ha az állam helyzete meg fogja engedni, meg kell nekik is adni törvényesen a lehetőséget, hogy állami hivatalokat töltsenek be, a városokban azonban úgy kell intézni, hogy azokat ne foglalhassák el. Bis. mark, midőn jogokat engedélyezett a zsidóknak, tudta, hogy ezt csak papíronon teszi, mert hintsen a világ szemébe. Mi megadjuk ezeket a jogokat a kisebbségnek a Népszövetség kedvéért. Szópra román nyelv és történelem-vizsgák megoldandók azonban ezt a kérdést, írta azután meg lehet adni a mólt arra, hogy egy-egy kisebbségi napidias állami hivatalba kerüljön. Az államnak kötelessége a többségi nemzet intellektueljeit megvédeni, elloaköz esetben ezek kénytelenek lesznek az uccára menni, hogy a munkához való jogukat követeljék az ő országukban a kisebbségek és a zsidók előtt akik először zsidók s csak azután románok.

A zsidók megkaparintották az összes állami méltóságokat

Nicolae Botici aradi vasuti hivatal főnök még Bravura mérnöknel is katégorikusab Igen — mondja — nevért séges és gany tárgyat képező helyzetben vagyunk a kisebbségekkel, különösképpen pedig a zsidókkal szemben, akik maguknak kaparintották meg az állami és magán adminisztrációk összes vezető posztjait, ameddig kisebbségi vezetők bennünket, Damokleszkardja függ fölöttünk, mert mind egyik tuzatában van nemzetiségének, született kém s a kellő időben hazatérülő román Romániát nem tekintik hazájuknak. Tapasztalatból tudom ezt. A háboru alatt kímkedtem ellenük, 1917-ben egárltam őket és átmentem az ellenséghez egész századommal, hogy ezen is segítsek hazámnak, Romániának. Konkluzióképen Botici hivatalfőnök ur numerusz klauzuszt kér.

Al. Dariu nyugdíjas, velt tiszt, tanár és ügyvéd Bukarest város jogtanácsosa, aki a saját maga által megadott adatok szerint aligba hallhat éken, azt állítja, hogy ha így mennek tovább a dolgok, husz év alatt a románok kisebbségek lesznek saját hazájukban. Azonnali megoldásként tehát az összes idegeneknek a határon túlra tevését javasolja. Utána kell nézni a zsidók állampolgári helyzetének és kötelezni őket, hogy mindegyik ott gyakorolja foglalkozását, ahol a háboru taláta. Meg kell tiltani valamely zsidó család tagjainak negyediziglen, hogy kereskedelemmel foglalkozzanak, ha a család valamelyik kereskedő tagja megbukik. A zsidó nem asszimilálódik, bármilyen előnyökben is részesítené az állam. Konkluzió: numerusz klauzus az összes iskolákban és foglalkozási ágakban.

Capitol Mozdó

slágersorozata!

Ma premier!

AZ ÉJSZAKA KIRÁLYNŐJE

Az élet, a valóság és szerelem filmje. Szívhez szóló zene, elragadó mese. Főszereplők: CLAUDETTE COLBERT, RICARDO CORTEZ.

Öt év alatt 40 százalékkal csökkent a CFR forgalma

Gaston Leverve érdekes jelentése az államvasutak helyzetéről

Cluj-Kolozsvár, április 13. A napokban került nyilvánosságra az a jelentés, amelyet Gaston Leverve, a CFR melléki küldött: külföldi szakértő készített az államvasutak helyzetéről. A legújabb jelentés 1929 óta foglalja magában a CFR utasszállításának változásait. A szakértő ezekben az években az utasok számának nagyfoku visszaesését konstátálta.

Érdekes az összehasonlító táblázat az 1924-ig tapasztalt forgalomról és a jelenlegi között. 1919—1920-tól 1924-ig az utasok száma a háromszorosára nőtt. 1919—20-ban az utasok száma 14,220,452 volt, 1923-ban már 47,201,752, 1924-től már visszaesés mutatkozik a CFR utasszállításainál.

1926-ban 46 millió, 1927-ben 40 millió, 1931-ben 31 millió, majd két év alatt váratlanul brüszk visszafejlődés mutatkozott: egyszerre 24 millióra csökkent a vasut utasainak a száma. A szakértő szerint 1931—1932-ben 24 százalékos csökkentést tapasztaltak, 1933-ra ez újabb 10 százalékos csökkenéssel fokozódott.

A jelentékeny zuhanást az utasok rossz anyagi helyzetével és a tarifák magasságával magyarázzák. Hogy a tarifák magasak, igazolja a husvéti ünnepekre adott 50 százalékos kedvezmény, ebben az időben ugyanis túlszulfolva közlekedtek az összes vonatok.

Sommer tábornok, a bécsi zsidó frontharcosok szövetségének eddigi elnöke „legitimista” lett

Szakadás állott be a zsidó frontharcosok szövetségében

Bécs, április 13. Az ausztriai zsidó frontharcosok szövetségében belső konfliktusok merültek fel, amelyek a szövetség szakadásához vezettek. Sommer tábornok, a szövetség egyik elnöke ugyanis kilépett a szervezetről és az egyik bécsi lapban felhívást tett közze a „legitimista zsidó frontharcosok” nevében, ami általános feltűnést keltett. A zsidó tábornok lépése nagy meglepetést váltott ki a bécsi zsidóság demokrata körében és az az általános vélemény, hogy a zsidó frontharcosok szövetsége nem politikai célok

szolgálatára született, hanem a zsidó egzisztenciák védelmére az antiszemita támadásokkal szemben.

Az ügyvel kapcsolatosan a bécsi zsidóság vezetőit nyilatkozatra kérte fel a Zsidó Távirati Iroda. Robert Stricker műszaki tanácsos, a zsidó néppárt vezére a következőket mondotta:

— Mélyen sajnálom a Sommer tábornok „legitimista” lépése által bekövetkezett szakadást és véleményem szerint a zsidó frontharcosok szövetsége nyitva kell hogy álljon a zsidóság különböző

áramlatai előtt és állhat egy csoport szolgálatában, ami nem jelenti azt, hogy nem tartom tiszteletben minden egyes frontharcos meggyőződését, még ha történetesen legitimista is.

Dr. Leopold Pfäschkes ugyancsak elítéli Sommer tábornok akcióját.

A bécsi jobboldali radikális sajtó természetesen felhasználja ezt az alkalmat is az antiszemita támadásokra. A Wiener Neuesten Nachrichten többek között azt írja, hogy a zsidók egy látszat-konjunktura után futkosnak. A legitimista mozgalmat pedig kompromittálja a zsidó csatlakozás. Ebben a hangnemben ír az Österreichischer Beobachter is a „zsidó legitimizmus”-ról.

TURISZTIKA

— A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya április 15-én gyalogkirándulást rendez Kányafő—Bécsi torok utirányul. Indulás reggel pontosan 9 órakor a Haggibbor klubtól, Calea Victoriei 10. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

A Haggibbor teniszszakosztálya gyermekek részére (12—15 évesek) ezévbén április 15-től Bay Girolamo tréner vezetésével kurzust nyit, melytől a vezetőség a versenyzőgárda utánpótlását reméli. Kéretnek a szülők, hogy gyermekeiket irassák be. Jelentkezni lehet minden délután a pályán 3-tól 5-ig. (Calea Victoriei 117.) Néhány hely még senioroknak is van.

— Az új konverziótörvény precíz, világos magyar fordítása és román szövege kapható dr. Mandel Fordító irodában Cluj, Str. Memorandului No. 24. Ára 20, a román szöveggel 30 lej, vi dékieknek 5 lejjelel több.

Ujból kiélesedett a harc a német birodalmi püspökség és a hagyományhű lelkészi tábor között

Valóságos bosszu-hadjárat a gerinces papok ellen

Berlin, április 13. A németországi vallási harcok egyre jobban kiélesednek. Westfáliából és a Rajnvidékről érkező jelentések szerint a német református szinódusokban és hitközségekben valóságos lázadnak a birodalmi püspök intézkedései ellen. Emiatt Dortmundban feloszlatták a münsteri püspökséget és a reynaldi hitközség presbiteriumát. Ezek ugyanis vonakodtak a birodalmi püspökség által kiadott új rendelkezéseket bevezetni a rítusba és a községek adminisztrációjába.

Feloszlatták többek között Essen óváros presbiteriumát azért, mert a birodalmi püspök által elmozdított Greber nevű lelkészt továbbra is meghagyta állásában.

Barmen evangélikus szinódusa, amely háromszáz hitközséget képvisel, olyan értelmű határozatot hozott, amely szerint a mai egyházi hatóságoknak olyan intézkedéseit, amelyek ellenkeznek a Szentírás szellemével, nem kell respektálni. A birodalmi püspök ezekre a határozatokra természetesen erőszakos intézkedésekkel válaszol. Egymás után mozdítja el állásaikból a régi lelképásztorokat. Braunschweigban Schwartz híres szónokot, Blankenburgban Palmer egyháztanácsost, híres jogtudóst küldött nyugdíjba. Lachmund esperes ellen fegyelmi eljárást indítottak abból a célból, hogy elmozdítsák állásából.

Aachenben a renitens lelkészek elé nyilatkozatot tettek, amelyben az aláírók kötelezik magukat, hogy sajnálják eddigi eljárásukat és minden tekintetben alávetik magukat a birodalmi püspökség intézkedéseinek. A aláírás után a püspöki ígéret szerint megszüntetnék a fe-

gyelmi eljárást. A százegyvenegy lelkész közül azonban mindössze hárman írták alá a kötelezvényt.

Elkobozott svájci újság

Bazel, április 13. A Baseler Nachrichten című régi és tekintélyes napilapot Németországban elkobozták. A rendelkezés oka egy vezércikk, amelyet a német zsidók érdekében írt az idézett újság. A vezércikk rámutat arra a képtelen helyzetre, ami Németország jogszolgáltatásában állott elő azáltal, hogy a zsidók kivételes helyzetbe kerültek.

A zsidó nő miatt...

Budapest, április 13. Dr. Helmut Becker berlini egyetemi orvostanár még 1928-ban házasságot kötött egy zsidó származású budapesti orvosnővel. A professzor, aki boldogan élt feleségével, kénytelen volt elválni tőle még pedig azért, mert megígérték neki, hogy rendes tanárrá nevezik ki, de csak abban az esetben, ha házastársától elválk. Felcsé. gével közös megegyezéssel a válás a napokban megtörtént.

Dél-Amerikában is...

Sao Paulo, április 13. A német propaganda agitációs munkája a dél-amerikai németek között is kiterjedt. A braziliai kormány azonban nem szívesen látja a hitlerizmusnak az országban való propagandáját. A német iskolák azóta erősebb állami felügyelet alá kerültek. Santa Catharina brazil államban, ahol zárt tömegekben élnek a németek, a kampós, kereszties érzelmű németek a svájciak, az csehszlovákiai németek között állandó harcok folytak, úgyhogy a brazil hatóságoknak kellett közbelépniük.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szombat délután 3 órakor: Zsidóné.
Vasárnap délután 3 órakor: Szép Heléna.

A kolozsvár-nagyvárad-i társulat negyedik játékciklusának megnyitó műsora:

Csütörtökön este fél 9 órakor: Nagy ünnepi megnyitó előadás. Strauss Richard jubilaris hangverseny. Gróf Teleyk Adam, báró Bornemissza Elemérné és Ecaterina Fotino fellépéssel. Rendes helyarákkal.

Pénteken este fél 9-kor: Nagy premier! Helyet az ifjúságnak. Fodor László és Lakatos László világsikerű vígjátékjüdjönsága. A budapesti Belvárosi Színházban több mint 150 előadást megért nagysikerű ujdonság. Ragyogó szereposztásban. Rendes helyarákkal.

Szombaton délután 4-kor: 10 és 17 lejes helyarákkal: Csipetke. Operett.

Szombaton este 9-kor: Helyet az ifjúságnak. Vigjátékjüdjönság 2-dszor. Rendes helyarákkal!

Vasárnap d. e. 11 órakor: Matiné: 10 és 17 lejes helyarákkal: Csipetke.

Vasárnap d. u. 3-kor: 10 és 17 lejes helyarákkal: Nyitott ablak. Nótó Károly énekes, táncos, zenés katona bohóza.

Vasárnap d. u. 6-kor: Helyet az ifjúságnak. Vigjátékjüdjönság. Rendes hely. árák.

Vasárnap este 9-kor: Szabad a csók. Nagy operett. Erdélyi Mihály nagysikerű operettje. A budapesti Városi Színház állandó nagysikerű műsor-darabja. Rendes helyarák!

Hétfőn este fél 9-kor: Helyet az ifjúságnak. Vigjáték. Rendes helyarák. Kedden este fél 9-kor: Helyet az ifjúságnak. Vigjáték. Rendes helyarák. Szerda este fél 9-kor: Az ember tragédiája. Az ünnepi díszelőadás változatlan megismétlése. 30 tagú zenekarral, kórusal, 50 tagú statisztériával, teljesen új rendezésben, új díszletekkel, rendes helyarákkal.

Sayers. Jelige: „Gyilkosság“. Egy hirdetőiroda titkái: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektívroszatban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldésével.

MINDEN ELEGÁNS HÖLGYET MINDEN DIVATOS HÖLGYET ÁRUHÁZUNK MINDEN VEVŐJÉT

felkérjük, látogassanak meg bennünket teljesen átalakított és megnagyobbított áruházunk felavatása alkalmából. Áruházunkat úgy rendeztük be, hogy az minden szempontból megfeleljen egy, a női divatot bemutató speciális szalón követelményeinek.

GALLIA

 az Ön áruháza asszonyom
CLUJ: Str. General Neculcea 2.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Csók a tükör előtt. Rendkívül izgalmas cselekményű film, főserepekben: Nancé Carol és Lukács Pál. A film Fodor László világhírű szindarabja nyomán készült.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Oroszország démona. Minden idők legnagyobb filmalkotása, főserepekben: Lionel-Ethel-John Barrymore és Diana Wynyard, a Cavalcade filmből ismert művésznő.

Convocare

Stimulii actionari ai Societatii Credit-Informator S. A. sunt convocati in adunarea generala care va avea loc in 30 Aprilie la orele 10 a. m. in localul societatii noastre. Ordinea de zi: 1. Aprobarea bilanțelor din anul 1931, 1932 și 1933. 2. Raportul și achitarea consiliului de administrație și comitetului de cenzori. 3. Alegerea noului consiliu de administrație și comitet de cenzori. 4. Propuneri. Actiunile vor fi depuse cu trei zile înainte de adunarea la Banca de Credit Marunt Cluj. Bilant general al 31. Decembrie 1931. Activ: Automobil Lei 52749.50. Casa 11.944. Stocul inf. 769.985. — Debitori 172.407. Inventar 124.205. Pierdere 42.969.50. PASIV: Capital 1.000.000. Creditori 118.511. Cambii 30.000. Cupoane 25.750. Bilant la 31. Dec. 1932. Activ: Casa 951. Stoc. Inf. 969.985. Debitori 412.656. Pierdere 251.839. PASIV: Capital 1.000.000. Creditori 635.431. Bilant la 31. Dec. 1933. ACTIV: Casa 104.582. Stoc. Inf. 969.985. Debitori 340.079. Pierdere 347.897. PASIV: Capital 1.000.000. Voieana-Nicoara asszony kongenialisan formator S. A.

Ügynököket

Erdély és Bánát nagyobb városaiban keres vezérképviselet, elsősorban cikk fűszer, vas- és festékkereskedőknél való bevezetésre. Megbízható, szorgalmas munkások ajánlatát „Kittartó” jelge alatt Rudolf Mosse Oradea továbbít.

Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse“. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmunkásabb, legelevenebb, legmaibb alkotása ez a regény, a botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétellel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Bor- és pálinkaszakmabeli ügynök fiktív jutaléka azonnal felvették. Neumann, Radu 1.

מטעמי

Készítve a rettegő főbb felügyelete alatt. Alkalmas minden sajtószítéshez. Kapható olcsó áron. Legmann Mór Reiteg, jud. Somes.

Két szoba, konyha, fürdőszoba stb. kiadó. Eladó 1 rollós ajtó, 3 rollós karrakat és elegáns fűszerűzet és bogera berendezés. Calea Traian (Árpád-u.) 55. Értekezhetni: 4—6-ig.

Kitűnő karban levő Koch és Korzeleffé rövid zongora eladó. Cim a kiadóban.

Kiadó két szoba konyha, speiz és előszoba. Str. Avram Iancu 52.

10.000 lej óvadékkal pénztári vagy bármilyen állást keres kereskedelmi gyakorlattal rendelkező nő. „Szombattartó” jeligére.

Hálószoba és konyhaberendezés, valamint különböző háztartási cikkek jutányos áron eladók. Megtekinthetők Str. Goga 1., ajtó 4.

Ügynököt keresek, csemege-szakmában jártast. Ajánlatokat „Csemegeügynök” jeligére a kiadóba kérek.

Mindenféle „Lumiére” filmek és papírok érkeztek a D'Or illatszertárba Piața Unirii 6.

Díszkrét különbejáratu parkettes butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, azonnalra is kiadó. Regele Ferdinand 89. Ajtó 3.

Benősülne intelligens, 34 éves izr. magistermetű férfi, volt kereskedő. „Biztos jövő” jeligére.

Elemisták korrepetálását vállalja és kezdőknek, haladóknak német órákat ad fiatal urileány szerény díjazás mellett. Megkereséseket „Május” jeligére a kiadóba kér.

Keresek állandó alkalmazásra gyakorlott óraságot. Fizes meggyezés szerint. Az üzlet szombaton zárva.

Hétfő jelentke kir

Ertesijük a kirándulása a kirándulás terminusa hét Eddig meg nek és az uti reskedelmi H

— Bizottság jaraát létesítés lekedésügyi m ság, amely a Szeverin—Tem felállítására Franasovici vesznek rajta ügyi államtitk prefektusai is.

— 1500 város tinaj kolóniák Mintegy 1500 kolóniákra és n segítsenek a k karitásánál és a miután a bevá vetkezében er az egész ország nagy része lem városi munkafé sen a mezőgazd helyzetükben. I ság is kivonult ültetvények köi mezőgazdasági sok táborai. Az zött sok lány i munkás-kivándó Aviban csakne tómunka, jólle kodik a városi lesztinai kormá ezt az állapot kiosztásnál.

— Rövid hür brückenben a rendeztek a v azon rendelet el hetenként két n n ellenszolgált nál, ha hozzá a küli segélyezhez tertanás elhatá egészen 75 száz azon női köztis kiknek férje szí — La Farena ar tüzvész pusztit. villa a tűz mart kálatok során t ki mentettek k bécsi Wiener Al dgs A. G. ellen A vállalat kiáda blatt, 6 UH Abe gemeine Zeitung ségessé vált. Je nak új tőkeérde ben.— Nagyszám gató érkezett Po mester látta ök közelebről ellát Bécsbe is. — Gu pokban elhagyja hogy megszakítá utját és néhány denben. — Ugy land trónörökös z Károly belga Moszkvai jelenté nyékné gazdag p deztek fel. — Szó régen létrejött B szes országok po együttműködést

— Fejlesztés den nemét siker ismert és több m ban is dícsert rheumás és csuzo szérien bevált. szabad egy házb den gyógyszerári — Megmentetté hajótöröttjeit Pá vai jelentés szeri lóti elszállítottá juszkin-hajótörött emberét is. E nyert. Tegnap a dő mentőakció ré tet szállítottak el szárazföldre.

HIREK

Hétfőn délig lehet jelentkezni a kórház kirándulásra

Értesítjük a kolozsvári Zsidókórház kirándulásra iránti érdeklődőket, hogy a kirándulásra való jelentkezés utolsó terminusa hétfő déli 12 óra.

Eddig meg kell történnie a befizetésnek és az utlevél benyújtásának a kereskedelmi Hitelintézethez.

Bizottság ül összes állandó repülőjárat létesítésre. Kedden összeül a közlekedési minisztériumban az a bizottság, amely a Bukarest—Krajova—Turnu Szeverin—Temesvár közötti repülőjárat felállítására alakult. A bizottságban Franasovici miniszter elnököl. Részt vesznek rajta kívül Serge Dumitru helyi államtitkár és az érdekeltek megyéi prefektusai is.

1500 városi munkás segít a palesztinai kolóniákon. Tel-Avivból jelentik: Mintegy 1500 városi munkás ment ki a kolóniákra és narancsültvényekre, hogy segítsenek a kolóniáknak a termés betakarításánál és az egyéb szezonmunkáknál. A bevándorlói korlátozások következtében erős munkahiány érezhető az egész országban. A városi munkások nagy része lemondott a sokkal kedvezőbb városi munkafeltételekről, csak hogy segítsen a mezőgazdasági telepéseknél szorult helyzetükben. Ezenkívül az iskolás ifjúság is kivonult a kolóniákra és narancsültvények körül sátorosorok állanak, a mezőgazdasági munkára kivonult iskolások taborai. Az önkéntes munkások között sok lány is van. A kolóniákra való munkás-kivándorlás következtében Tel-Avivban csaknem megállt az egész építőmunka, jóllehet nagy lakáshiány uralkodik a városban. Remélik, hogy a palesztinai kormány tekintetbe fogja venni ezt az állapotot a legközelebbi certifikát kiosztásánál.

Rövid hírek mindenünne. Saarbrückenben a munkanélküliek tüntetést rendeztek a városháza előtt. Tiltakoztak azon rendelet ellen, amelynek értelmében hetenként két napon át tartoznak dolgozni ellenszolgálatát nélkül a közmunkáknál, ha hozzá akarnak jutni a munkanélküli segélyhez. — A jugoszláv minisztertanács elhatározta, hogy progresszív módon 75 százalékos csökkenteni fogja az azonnali köztisztviselők illetményeit, a kiknek férje szintén állami alkalmazott. — La Farena argentinai fürdőhelyen nagy tüzvesz pusztult. Három szálloda és több villa a tűz martaléka lett. Az oltási munkálatok során több embert füstmérgezésrel mentettek ki az égő házakból. — A bécsi Wiener Allgemeine Zeitung és Verlags A. G. ellen eszédeljárást rendeltek el. A vállalat kiadásában megjelent Extrablatt, 6 U. Abendblatt és a Wiener Allgemeine Zeitung megjelentése ezáltal kétségteljesen vált. Jelenleg tárgyalások folynak új tökéredkeltség bevonása ügyében. — Nagyszámú zürichi egyetemi hallgató érkezett Pozsonyba, ahol a polgármester látta őket vendégül. A diákok közelebről ellátogatnak Budapestre és Bécsbe is. — Gusztáv svéd király a napokban elhagyja Párizst. Lehetséges, hogy megszakítja Svédország felé vezető útját és néhány napra kiszáll Baden-Badenben. — Ugy hírlik, hogy Julianna holland trónörökösöt a közeljövőben eljegyezi Károly belga herceg a király öccse. — Moszkvai jelentés szerint a Bajkál tó környékén gazdag petróleumforrásokat fedeztek fel. — Szó van arról, hogy a nemrégén létrejött Balkán-egyezményben részes országok postái között szorosabb együttműködést hoznak létre.

Fejlesztés az idegfájdalmak min. den nemét sikeresen szüntetik meg az ismert és több mint 6000 orvos által írásban is dicsért Togat-tablettákkal. De rheumás és csuszos bántalmaknál is nagy-szerűen bevált. A Togatnak nem volna szabad egy házban sem hiányoznia. Minden gyógyszerárban kapható.

Megmentették a „Cseljuszkin” összes hajótöröttjeit. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a mentőexpedíció pilótái elszállították a jégábról a Cseljuszkin-hajótöröttet még otthagytott hat emberét is. Ezzel a menés befejezést nyert. Tegnap a Behring-tengeren működő mentőakció repülőgépei 22 hajótöröttet szállítottak el a jégábról s tetek ki szárazföldre.

Agy- és szívértelmesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz azáltal, hogy a tápcsatorna tartalmát kíméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti.

Az év négy szombatját is munkaszüneti nappá deklarálják Amerikában. Newyorkból jelentik: Az amerikai kormány törvényjavaslatot fog betervezni a kongresszus elé, amelyben ajánlják a munkaszünetnek a vasár- és ünnepnapokon kívül az év négy szombatjára történő kiterjesztését is.

Romain Rolland megnősül: elveszi a titkárját. Genfből jelentik: Romain Rolland, a világhírű francia író, házasságot kötött Romain Rolland már évek óta a Genfi tó partján lakik, a Montreux mellett fekvő Villeneuve fürdőhelyen s itt diktálja regényeit titkárjének, az orosz származású Kudasev kisasszonynak. A menyasszony a titkár nő s esküvője még ebben a hónapban megtartják.

Földregés pusztított Mexikóban. Londonból jelentik: A mexikói Oaxaca államban fekvő San-Geronimo városát heves földregés rázta meg. Több épület rombadőlt, vagy súlyosan megrongálódott. A lakosság páni rémületében a szabadba menekült. Halálos esetet eddig nem jelentettek.

Kimutatták a Marpe Lanefes Egylet 1934. év március havi működéséről. Kiosztott 845 ebéd, 405 reggeli, 405 vacsora, 250 liter tej, 38 liter bor. Bevételek: 845 ebéd a 25, 21.125 lej, tagdíjakból 6530, ebédek megváltása 190, adományok 1080, e havi tulkiadás 7142. Összesen 36.125 lej. Kiadások: Kiosztott ebédek értéke 21.125, ételhordásért 2346, igazg. költs. 1600, jutalékokra 1306, könyvkiadások: főzés és tej 3398, tejszámla városi betegeknek 651, segélyek (30 városi beteg részére hus, fűszer, bor és tojás) 5141. Összesen 36.067 lej. Mózes Elek titkár.

Szombat, vasárnap mindenki számára esemény a ROYAL MOZGÓ új filmje: Conan Doyle mesterdetektív
Fősz.: CLIVE BROOK.

A Zsidó Iparosok Aggmenháza javára a „Regal” kávéház tulajdonosa f. hó 15-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsoros teadélutánt rendez. Az aggmenház vezetősége minden előkészítélet meg tett arra, hogy a közönség a nemes elő mellett kitünően szórakozzék. Tehát kérjük Kolozsvár város zsidó társadalmát, hogy minél nagyobb számban ezzen a jótékony célú rendezvényen megjelenjen szíveskedjék.

Meghülésnél, náthaláznál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarisnál, valamint idegfájdalmaknál és szagátalánál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz nagyon jót tesz, mert a gyomorbeátsatónál alaposan kiltisztítja és dezinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít.

Tűz ütött ki egy sorocamegyei faluban. Baitból jelentik: A sorocamegyei Zgurița faluban tűz keletkezett. A szélvihar következtében a tűz percek alatt terjedt át a környező házakra is. Mire a tűzoltók megérkeztek, már négy ház és négy üzlet a tűz martaléka lett. Vizsgálat indult meg annak kiderítésére, hogy mi okozta a tüzet.

Eljegyzés. Sichermann Erzsikét Huedin eljegyezte Berger László Magyarhita. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Irodalmi törvényszék Marosvásárhelyen. F. hó 17-én, kedden este 9 órai kezdettel Marosvásárhelyen a Zsidó Kultúrházban irodalmi törvényszéket rendez az E. Zs. N. Sz. helyicsoportja, amelyen Schalom Asch: Szenpétervár—Varsó—Moszkva című regénytrilógiáját veszik bankés alá. A vádat Tihanyi Dezső, a védelmet dr. Kertész Andor látja el. Az ítéletet dr. Lövy Ferenc főbíró elnök, dr. Farkas Róbert, László Elemér, dr. Horváth Simon és Révész Béla tagokból álló zsűri mondja ki. A tárgyalás iránt város-szerte rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az előadás pontosan 9 órakor veszi kezdetét, amikor is az ajtók beleszűrésre zárva. Meghívók nem lettek szétküldve. Bejelentésként, ruhatár kötelező. Érdeklődőket szívesen lát a marosvásárhelyi helyicsoport.

Erős sztrájkmozgalom Kfar Szában. Jeruzsálemi jelentés alapján közöltük, hogy Kfar Szába kolónián a zsidó munkások sztrájkorséget állítottak azokról a narancsültvényekre, ahol az ültetvényesek arab munkásokat alkalmaztak és a rendőrség 27 munkást tartóztatott le a sztrájkolók közül. A sztrájkorségekben és mozgalomban a Hisztadruth Haovdim, a revizionista Irgun, a Hapoél Hamizrachi és az Agudasz Jiszráél munkásai közös frontot alkottak az arab munka ellen. A különböző szervezetekhez tartozó zsidó munkások letartóztatása után a kfar szábai zsidó lakosság állott a sztrájkmozgalom élére és az őrzetbe vett munkások helyett őrséget állított fel az arabokkal dolgoztató kolonisták ültetvényein. A zsidó lakosság önkéntes sztrájkmozgalma is beavatkozott a rendőrség és 9 egyént letartóztatott. A kfar szábai eseményeknek óriási visszhangja van az egész országban.

Spanyolország naturajizálja a spanyol zsidókat. Madridból jelentik: Senor Laroux spanyol miniszterelnök kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a kormány törvényjavaslatot készít, melynek értelmében a 15. században Spanyolországból elűzött zsidók ivadékeit, kik most külföldön élnek, naturalizálni fogják Spanyolországban. A törvényjavaslat rövidesen a parlament elé viszik és sürgősen meg fogják szavaztatni.

Egy híres amerikai író vádat emel a mandatárius hatalom ellen. Newyorkból jelentik: H. U. Mancken, a híres amerikai író és kritikus, aki bejárta az óvilágot és Palesztinát is meglátogatta, a napokban érkezett vissza Newyorkba és kijelentette a lapoknak, hogy vádat emel Anglia, mint palesztinai mandatárius hatalom ellen azon a címen, hogy kizsákmányolási alanyoknak próbálja kihasználni a zsidókat. Kijelentette továbbá, hogy a palesztinai zsidó teljesítmények óriási hatást gyakoroltak rá, hozzáfűzve azonban, hogy ezeket a heroikus erőfeszítéseket bizonyos mértékben paralizálja Anglia tradicionális politikája. Kifejtette még, hogy míg Palesztinában egészen csodálatraméltó gazdasági fellendülést látott, addig Transzjordánia a legsötétebb nyomorban sanylődik és a politikai helyzet sem megnyugtató ezen a vidéken.

Sámuel Hermina és Utó Mária az Ujságíróklubban. Kivételes tehetségű hegedűművésznőt ismertünk meg esztörtökön este az Ujságíróklubban: Sámuel Hermina hivatott művésze a hegedűnek, van benne lélek, mely intelligencia, érett és komoly technikai tudás és a művek lelkelével való azonosulásnak kétsége. A Beethoven op. 26. szonátáját a kiváló Utó Máriaval együtt játszta s mindketten bensőséggel és szabatos értelmezésben értékeltették a beethoveni stílus zárt egységességét. Nagy sikere volt a Sarasate és a Hubay műnek is, amelyekben a fiatal hegedűművésznő temperamentumának hevét és technikájának bravuros készségeit is megismertük. Sámuel Herminának csak életműveivel kell gazdagodnia és az emberi lélek mélységeit megismernie, hogy általuk művészetének ereje szuggesztivitásban is intenzívebbé váljék. Ha eddigi lendületével, szorgalmával és tudásvággyal halad pályáján: neves hegedűművészzé nőheti ki magát, mert minden készsége és rátermettsége megvan hozzá.

HITELESITESNEL
ne feledje el, hogy mérlegét olcsón és precízen javítja
GRÜNVALD JAKAB
fémipari üzem CLUJ,
Calea Decebal 23.
Előnyös vidéki szállítást.

A genfi kanton a szövetségtanács-hoz fordult segítségért tízmillió frankos adóssága visszafizetése érdekében. Genfből jelentik: A kanton azzal a kérréssel fordult a szövetségtanács-hoz, hogy legyen segítségére tízmillió frankos adóssága visszafizetésénél. A szövetségtanács kilátásba helyezte a segítségnyújtást, de ennek ellenében pénzügyi ellenőrzést kíván bevezetni. A feltevéssel azzal indokolják, hogy a szigorú ellenőrzés feltétlenül szükséges, mert a szociáldemokrata Nicole kantontanácsos, aki jelenleg a kantontanács elnöke, előzetes felhatalmazás nélküli kiutalásokkal lényegesen megnövelte az adósságokat.

NAPRÓL NAPRA

Kent tartomány egy kis falujában Charthamban napok óta tejből fűrdnek az emberek. Egy környékbeli nagy tejtermelőgazdaság árasztja el ingyen tejjel a falut. A tejjel szabályozó bizottság most állapította meg a környéken a nyári tejjel, amennyire a termelők a kereskedőknek eladhatják a tejet. A charthami tejjelgazdaság vezetői megállapították, hogy ha a tejkel arait elfogadnák, súlyosan ráfizetnének a tejre. Ezért nem kötöttek szerződést a kereskedőkkel, hanem elhatározták, hogy inkább ingyen elosztogassák a tejet. Naponta százával jelennek meg a környékbeli emberek a tejjelgazdaságban és nagy edényekben viszik az ingyenes tejet. A tejparadicsom néhány napig fog tartani, azután a tejjelgazdaság elárvereztetni tehenét és megszünteti az üzemet.

Párizsi távirat szerint a nemzeti sorsjáték tegnap esti húzásán az ötmillió frankos főnyereményt tizenegy cherbourgi lakos nyerte, köztük nyolc kereskedő és három kereskedelmi alkalmazott. A nyertesek egyike 82 éves aggastyán.

Londoni távirat szerint az egyik külvárosi moziban előadás közben tegnap egy idegen fiatalember jelent meg a színpadon a vászon előtt; azután nagyobb mennyiségű bankjegyet szórt a közönség közé. A közönség eleinte azt hitte, hogy tréfáról, hamis bankjegyekről van szó, de rövidesen megállapították, hogy a pénzek valódiak. Kitért, hogy a pénzosztogató Rodney esikagói dollármilliomos fia és örököse. Rodney főleg színházi és mozivállalkozásokon szereztet vagyonát. Fia most abban leli örömet, hogy megszabaduljon a pénz egy részétől. Mint mondotta: több pénz van, mint amennyi szükséges, ezért meg akarja jutalmazni azokat, akik annakidején hozzásegítették vagyonához apját.

Régi terv valósult meg a múlt héten Londonban: „London Shakespeare Film Society” névvel megalakult egy vállalat, amely nagyszabású filmeket fog készíteni Shakespeare legnépszerűbb drámáiból és vígjátékaiból. Más filmet nem is fog készíteni ez a vállalat.

Mark Ridge amerikai repülő Angliába érkezett, ahol sztratoszférarepülésre szándékozik előkészületeket tenni. Az a terve, hogy teljesen nyílt léggömb kosárban 40 kilométer magasságig emelkedik. A rettentő hideg és a légnyomás különbségek elviselésére az amerikai repülő számára sir Robert Davis, a buvárló felatlalója különleges ruházatot tervezett, amelyet ki-vülről hat aszbeszt és alumíniumréteg zár körül. Szó van arról, hogy Johnny Trantum, az ismert eltörnyös ugró fel-száll Ridge léggömbjén a sztratoszférába s körülbelül 15 kilométeres magasságból leugrik a ballon kosarából ejtőernyővel.

Egyik csehszlovákiai művészegyesület karikatúra-kiállítását rendezett, amelynek több műve sértő a német vezetőkre és az állami jelvényekre. A Prágában akkreditált német követ utasítást kapott arra, hogy tiltakozzék a német felelős vezetők brutális karikaturázása, továbbá véres fejszékből és vérző holttestekből összealkotott horogkeresztnek a vezetők karikatúráin történt alkalmazása ellen.

Cáfolják, hogy a Habsburg családnak el kell hagynia Steenockerzeelt. Brüsszélből jelentik: A Dernier Heure szerint Deeroix mári augusztusban birtokba veszi a steenockerzeelti kastélyt s az exesászari családnak el kell költözködni. Hírek vannak arról, hogy Ausztriában fognak letelepedni. Steenockerzeeltből a hirt cáfolják.

ÉT
bennünket
agyobbított
ból. Aru.
gy az min.
egy, a női
alón köve.
nyom
tea 2.
SEK
li ügynökök fik
tették. Neu-
felügyelete
ajtkészítéshez.
ann Mór Re-
rdőszoba sít.
3 rollós ki-
et és bodega
Árpád-u.) 55.
és Korzejt-
a kiadóban.
speiz és elő-
ztári vagy
kedelmi gya-
zombattartó*
dezés, vala-
kiknek jutá-
phetők Str.
eszkimában.
negeügnök*
ek és papi-
árba Piata
kettes buto-
asználattal.
erdinand 89.
éves izr.
skedő. „Biz-
állalja és
órákat ad
zás mellett.
ére a kiadó.
ra gyakor-
egyezés sze-
a.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hétfőn demonstratív jellegű passzív rezisztenciába lépnek a francia köztisztviselők

Általános vasútfassztrájktól tartanak

Párizs, április 13. A köztisztviselők szervezeteinek nagyszabású tiltakozó akciója vasárnap kezdődik meg országsszerte. Számos tiltakozó gyűlést és uccai felvonulást készítenek rendezni. Hétfőn demonstratív jellegű passzív rezisztenciába lépnek a hivatalaikban a köztisztviselők.

A Liberte nem tartja kizártnak az általános vasútfassztrájk kitörését. A táviróalkalmazottak ellenállása napról-napra nő. A déli ebédszünet idején a felváltás csaknem egy órát vett igénybe s ez idő alatt egyetlen táviratot sem továbbítottak.

Tegnap a volt frontarcosok országos tanácsa rendkívüli ülésén foglalkozott a kormány takarékosági rendszabályaival. Az ülésen heves jelenetek játszódtak le. Végül is a frontarcosok nemzeti tanácsa határozatot hozott, amelyben bejelenti, hogy átmenetileg egy év tartamára belenyugszik abba, hogy a volt frontarcosok nyugdíját 3 százalékkal leszállítsák de közli, hogy figyelemmel fogja kísérni a kormány munkásságát a közéleti tisztogatás és az állampénzügyi szanálás terén s jövő elhatározásait a szerződő tapasztalatok fogják meghatározni.

A Staviszky-ügy újabb drámai fordulata

Párizs, április 13. Maurice David, a munkásbiztosító titkára váratlanul elhunyt. Az orvosok szerint szívroham ölte meg a szívbeteg embert. Maurice Davidnak a jövő hét folyamán a parlamenti vizsgáló-bizottság előtt kellett volna megjelennie, hogy számot adjon Dalimier volt miniszternek a bayonnei kötvények körül vállalt szerepéről. A Liberte emiatt gyanakodva fogadja azt a megállapítást, hogy a társadalombiztosító titkár halálát tényleg a szívbeteg okozta volna. Egyidejű jelentés szerint a Staviszky-ügyben kompromittált Dalimier volt miniszter mentelmi jogának felfüggesztését az ügyészség a jövő hét folyamán kéri. A jelek szerint elkerülhetetlen a volt miniszter letartóztatása és vád alá helyezése.

Készül a szankciók ügyében Angliához intézendő válaszcikk

Párizs, április 13. A francia külügyminisztériumban készül a szankciók ügyében Angliához intézendő francia válaszcikk. A jegyzéket a napokban az államtanács letárgyalja és azután eljuttatják Londonba.

A párizsi lapok szkeptikusabb hangot ütnek meg a leszerelés ügyével kapcsolatban. A Journal des Debats rámutat arra, hogy a hatalmak nem tudták maradék nélkül érvényre juttatni a versaillesi békeszerződés és a Kellogg egyezmény pontjait sem, miként lehetne most hinni abban, hogy a fegyverkezések nemzetközi ellenőrzése hatásos lesz és Franciaország

Kultürember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

Ára 40.- lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

nyugodtan csökkentheti haderejét. A Notre Temps szerint a leszerelési egyezménynek csak akkor volna haszna Európára politikai életére, ha lényegesen enyhítené a francia-német feszültséget. A lap kétségesnek tartja a sikert, miután az országok legtöbbje, köztük Anglia és a skandináv államok, nem mondhatnak le arról a követelésről, hogy tényleges és jelentős leszerelésnek be kell következnie.

Barthou francia külügyminiszter egyébként a délelőtti folyamán tanácskozást folytatott Pignatti di Cuzozza gróf pá-

rizsi olasz nagykövettel. A nagykövet azt a kérést terjesztette elő, hogy a francia kormány foglaljon végrelegesen állást az olasz emlékiratban foglaltak ügyében. A fő ütközőpont a francia és az olasz felfogás között a Németországnak engedélyezendő hadsereglettszám-többlet kérdésénél jelentkezik. A nagykövet újlag hangoztatta, hogy Olaszország háromszázezer főnyi hadsereget szán a németeknek, ezzel szemben azonban hajlandó lesz hozzájárulni ahhoz, hogy a félkatonai alakulatok teljes nemzetközi ellenőrzés alá kerüljenek.

Corneliu Zelea Codreanu fellép a legközelebbi pótválasztáson

A felosztott Vasgárda vezére választási jel nélkül jelölteti magát

Bucuresti-Bukarest, április 13. A bukaresti lapok jelentése szerint Zelea Codreanu, a Vasgárda vezére elhatározta, hogy jelöltetnie fogja magát a közelebről Radautj megyébe lezajló pótválasztáson. Ebben a megyében a teljes liberális lista lett megválasztva az elmúlt év decemberében. Dr. Eusebiu Popovici kormány- párti képviselő időközben gyilkosság ál-

dozata lett és így a megyében megüresedett egy mandátum, amelynek sorsa fölött előreláthatólag az eldöntésre kerülő pótválasztás fog dönteni.

A Patria értesülése szerint, minthogy a Vasgárda fel van oszlatva, Zelea Codreanu választási jel nélkül fogja jelöltetni magát.

Egy budapesti kórházban meghalt Strohschneider professzor

Tüdőgyulladás ölte meg a nemrégén nálunk is járt öreg kötéláncost

Budapest, április 13. Rövid kis hírből jelentik a magyar fővárosból, hogy Strohschneider professzor meghalt. Még csak néhány hete, hogy városunkban járt és naponta az emberek ezreit csodította a Román Opera köré. Naponta végezte szédületes mutatványait, miközben leesést színelte és amikor az emberekből rémülten tört ki a szörnyülködés, akkor barátságosan integetett a három emeletnyi magaságból a bámulóknak. Eleinte minden bámuloja jósolgatta, hogy „nem fogja jól végezni ez a „Strohschneider“, míg az ilyen fölünyes integetések meggyőzték az embereket. „Ah, ez olyan biztos a dolgában, nem fog leesni“.

Most pedig az a hír érkezik, hogy az egysúlyozás nagymestere meghalt. Nem

ejti többet rémületbe és egyben csodálta az embereket. Amikor Kolozsvárról elutazott, azt mondta az újságíróknak, hogy még vagy tíz esztendőig fogja folytatni ezt a „szünetét“. Városunkból Resicára ment, ahol azonban egyszer nem sikerült a fölünyes integetés. Strohschneider professzor leesett a háromemeletnyi magasságból. Az esés következtében kezét törte. Beszállították az egyik ottani kórházba, azonban a professzor nem bizott az ottani ápolásban és Buda-pestre utazott, ahol az egyik kórházba vétette fel magát. A kórtérés talán nem volt olyan súlyos, de a professzor az uton meghalt, úgyhogy nemsokára kórházba menése után kitért rajta a tüdőgyulladás, amely néhány nap alatt végzett vele.

„GLOBUS“ UTAZÁSI NAPTÁR

április 15-ig indulás naponta	Egyéni utazás	Budapestre III. oszt. 483.— II. oszt. 718.—
Április 26 május 13	Tavaszi Luxusutazás Északafrikába	Cluj—Genova—Nápoly—Palermo Tunis—Tripolis—Malta—Syracusa—Venezia—Triest—Cluj
III. o. Lei 10.320.— I. o. Lei 19.510.—		
Április 30. május 22	Palesztinába a Tel-avivi Mintavásárra	III. o. Lei 13.880.—
Utvonall: Cluj—Triest—Nápoly—Palermo—Athén—Beirut—Haifa—Larnaca—Brindisi—Triest—Cluj		
május 15—31 tizennégy nap	Abbáziában Cluj—Abbázia és vissza	III. o. L 7850-tól
június 7—20-ig	Olesó társasutazás a római futballolimpiára	III. o. 9210.—
Utvonall: Cluj—Póma (4), Nápoly (4), Palermo (1), Patras (1), Cattaro (1), Venezia (1), Triest—Cluj.		

Fenti utazások Clujtól—Clujig III. o. gyorsvonaton teljes penzióval értendők. Felvilágosítással válaszbélyeg ellenében szívesen szolgál. Egyéni utazásokat rendez a

„GLOBUS“ Utazási Iroda Cluj,
Cal. Reg. Ferdinand 12. Telefon: 550.

Roosevelt aláírta a fegyvergyártás szigorú ellenőrzéséről szóló törvényt

London, április 13. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök aláírta a fegyver- és löszergyártás, valamint a fegyver- és löszkereskedelem szigorú ellenőrzéséről szóló törvényt.

Több mint száz merényletet követtek el az észak-mandzsuri vasutvonalak ellen

London, április 13. Hrudy, az észak-mandzsuri vasutvonalak igazgatója, közzétette jelentését az elmúlt vasúti üzletéről. Eszerint a vasutvonalak, valamint a pályaudvari épületek ellen több mint száz merényletet követtek el. Tizenegy kisiklás történt csaknem ötszáz halálos áldozattal és sebesüléssel. 39 vasúti merényletet sikerült megghusítani. Harmincegy fegyveres támadást intéztek banditák a mozgásban lévő vonatszerelvények ellen. 19 pályaudvari épületet gyújtottak fel. 197 rablást hajtottak végre, 60 vasutast megöltek és több mint 400-at magukkal hurcoltak. Ennek ellenére a vasutak évi bevétele meghaladta a 36 millió aranyrubelt.

Az osztrák államvasutak élnöke Londonba érkezett

London, április 13. Vaugoin, az osztrák államvasutak élnöke, kíséretével Londonba érkezett, hogy tárgyalásokat folytasson az osztrák államvasutak angolai szénvel történő ellátása ügyében. Ausztria Angliának a szén ellenében fa- és papírárut ajánlott fel.

Antimilitarista tüntetés készült Londonban

London, április 13. A lord major parlotája előtt a londoni páncélaút század nyilvános bemutató gyakorlatot rendezett, amelynek célja toborozás volt. Mivel az antimilitarista elemek tüntetésekre készültek, a rendőrség nagyarányú biztonsági intézkedéseket foganatosított. A délutáni órákig jelentősebb incidensek nem fordultak elő.

Nagyarányu vásárlások voltak a világ gyémántpiacán

London, április 13. A világ gyémánt piacán nagyarányu vásárlások vannak. Londoni szakértőkörökben az a felfogás alakult ki, hogy az aranyárak már is elérték csuespontjukat, míg a gyémánt aránylag olesó, így értékállódság tekintetében az elhelyezkedni kívánkozó tőkének nagyobb biztonságot ígér.

— Felhívás a Haggibbor tennisezőihez. Értesítjük a Haggibbor tennisezőit, hogy a klub pályáit rendbehoztuk és a tennisezők vasárnap reggel megkezdhetik a játszást. A vezetőség.

— Ötven amerikai pilóta Columbiába utazott, hogy ott megszervezzék a katonai aviatikát. Newyorkból jelentik: Ötven amerikai katonai pilóta és műszerész elutazott Columbiába, ahova őket hat havi szerződés köti. Apilóták megszervezik a columbiai katonai aviatikát s részt fognak venni a Leticia birtokáért folyó, Peru elleni harcokban. A pilóták és műszerészek heti illetménye 500 dollár. A szerződés önmagától felbomlik, ha Columbia Perun kívül más állammal is háboruba keveredik.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.,
nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 18,
Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa
plátite
No. 224

Adóamnr

Egy zs
ciói közé
ház egy n
alkalmazó
rendeltet.
Efele ü
az ország
minisztéri
Amneszt
Adóamnr
Ami ne
hirtelen n
gedj a haz
Egyszeri
egész év se
boft adóbu
gyes geszt
eltörlik.
Erre az
Nem egy
kat éri ren
birságotat
a szempont
ságokát.
Sok hasz
állam.
A pénzü
óta fáj a f
att, amely
egymilliárd
A bírság
sával képes
zék meghál
liárd azonb
ható, mint
rehajtó köz
fizetők apró
sát sem láth
Az adót s
nem hogy l
Es az áll
igazán jól
sét kisebb a

Oroszország

Szovjet-Or
legkésőbb e
lépni a Néps
A Népszö
ezzel új kor
Németorsz
hogy a Nép
alkotmánya
lan csorbát
Es bizony
pillanatnyila
vetség továb
dési lehetősé
A franciá
rödött bele
mely kontine
szerepének f
örvénybe sz

Nem enged
egyre világo
az a nyugtal
a német és o
ban a franc
vállalt, hog
és Franciaor
jen hatálmás

Ez a felis
lomáciát ann
imperializmus
előretöréséne
országban ta
Ez a szem
Németország
barátságtalan
orosz megü
melyekre a sz
között létrej
désék tettek

A francia
uj konstellác
tálmizmus, m
ció ellenére t
latokat keres
Am a kapo
Franciaország
hatalmi érték
tekintélyét és
szövetségi be
tenére — elm
heti.
Ez az utóbb